

Azərbaycan xalqı və dövləti ilk dəqiqələrdən bu xəyanəti şiddətlə qınamışdır

Türkiyə Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Hörmətli cənab Prezident!
Əziz Qardaşım!

15 İyul hadisələrinin səkkizinci ildönümündə dövlət çevrilişi cəhdinin qarşısının alınması yolunda canlarını qurban vermiş bütün şəhidlərimizin əziz xatirəsini dərin hörmət və ehtiramla yad edir, ailələrinə və bütün Türkiyə xalqına dərin hüznü başsağlığı verirəm.

Qardaş Türkiyənin qan yaddaşına əbədi olaraq həkk olunmuş bu gecədə baş vermiş mənfi çevriliş cəhdi ölkəmizin milli maraqlarına, demokratik əsaslarına və hüququn aliliyinə qəsd idi. Müdrik və mərd Türkiyə xalqı Vətən, dövlətçilik və demokratiya uğrunda qətiyyətlə mübarizə apararaq və sinəsini sipər edərək növbəti dəfə qəhrəmanlıq dastanı yazdı. Bu hadisələr ilə əlaqədar təsis edilmiş 15 İyul - "Demokratiya və Milli Birlik Günü" mətin xalqımızın həmrəylik, mübarizlik və milli birlik rəmzi olaraq daim yaşayacaq və əsrlər ötdükcə daha böyük qürurla xatırlanacaqdır.

Türkiyə dövlətçiliyinə qarşı yönəlmiş bu çevriliş cəhdinin dəf olunmasında və bununla da ölkəmizi böyük faciələrdən xilas edilməsində şəxsən Sizin gördüyünüz təxirəsalınmaz qəti addımların və liderliyinizin xüsusi rolu olmuşdur. Xalqınız Sizin ətrafınızda sıx birləşərək dövlətinə, azadlığına və demokratiyasına sahib

çixmaqla dünyaya milli qürurunu, gücünü və sarsılmaz iradəsini bir daha sübut etdi.

Azərbaycan xalqı və dövləti ilk dəqiqələrdən bu xəyanəti şiddətlə qınamış və həmişə olduğu kimi qardaş Türkiyə dövlətinin və xalqının yanında yer almışdır. Bu bizim sevincimizi və kədərimizi birgə paylaşdığımız Türkiyəyə qardaşlıq və vəfa borcumuz idi.

Hörmətli cənab Prezident, bu yaxınlarda Sizinlə Astanada görüşümüzü, apardığımız etraflı fikir mübadiləsini ən xoş təəssürlərlə xatırlayırıq. Əminəm ki, dostluğa, qarşılıqlı etimad və dəstəyə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrini, çoxşaxəli əməkdaşlığını və strateji müttəfiqliyini genişləndirmək, dünyada bənzər olmayan dövlətlərarası münasibətlərimizi daha da yüksək səviyyəyə qaldırmaq naminə birgə səylərimizi bundan sonra da uğurlu davam etdirəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, qardaş Türkiyə xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyul 2024-cü il

Prezident Bakını dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevirir

İlham Əliyev paytaxtda əsaslı şəkildə yenidən qurulan Nərimanov parkının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 15-də Bakının Nərimanov rayonunda əsaslı şəkildə yenidən qurulan Nərimanov parkının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov dövlətimizin başçısına parkda yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, ərazisi 4,1 hektar olan park XX əsrin 50-ci illərində salınıb. Ötən müddətdə bu park gözintiyə və əyləncə baxımından şəhər sakinləri üçün sevimli məkana çevrilib. 1960-cı illərdə yaxınlıqda metro stansiyasının tikilməsi parka marağı daha da artırıb.

Məlumat verildi ki, şəhərimizin müasir inkişaf səviyyəsinə və memarlıq üslubuna uyğun olmayan park nadir dizaynda yenidən qurulub.

Uğurlu yolun yeni mərhələsi

Azərbaycanın dostları və strateji tərəfdaşları durmadan artır

İlham Əliyev Prezidentliyinin ilk günlərindən sınaqlarla üzvləşməli oldu! Azərbaycan da həmin dövrdə dəbdə olan "Narıncı inqilab" təşkil etməyə cəhd göstərdilər.

Lakin dövlət başçısının qətiyyət və cəsarəti sayəsində xəyanətkarların və "5-ci kolon" üzvlərinin mənfur niyyətləri baş tutmadı.

Qısa müddətdə hamı əmin oldu ki, Azərbaycan yenə də etibarlı əllərdədir!

Heydər Əliyev siyasi kursu ilə uğurla irəliləyən cənab İlham Əliyev ölkə qarşısında duran çoxsaylı problemləri müvəffəqiyyətlə həll edirdi. Ölkənin sürətli və davamlı inkişafını təmin edərək İnkişafın Azərbaycan Modelini formalaşdırdı və tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanını yaratdı!

- Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dörd dövlət proqramı qəbul olunaraq uğurlu yerinə yetirildi.
- Enerji və neqliyyat təhlükəsizliyi təmin edildi.
- Məcburi köçkünlərin həyat şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün çoxsaylı qaçqın sığınacaqları və yaşayış kompleksləri salındı.
- Transmilli layihələr gerçəkləşdirilərək istifadəyə verildi, Azərbaycan beynəlxalq logistika mərkəzinə çevrildi.
- Qüdrətli ordu yaradılaraq, ən müasir silah-sursatla təmin edildi.

Azərbaycanın iqtisadi gücü, beynəlxalq nüfuzu əsaslı şəkildə yüksəldildi, tərəfdaşlarının və dostlarının sayı xeyli artırıldı.

Əsas milli ideya - işğal altındakı torpaqların azad olunaraq ərazi bütövlüyünün bərpası işə həllini gözləyirdi.

Əslində, Prezident İlham Əliyevin bunadək atdığı addımlar məhz bu məqsədə hesablanmışdır!

◆◆◆

Vətən müharibəsində qazandığı möhtəşəm Zəfər Azərbaycanın dünyadakı nüfuzunu və sanbalını qat-qat artırdı, daha sərbəst və inamlı fəaliyyət göstərməsinə imkan yaratdı.

İllər öncə hücum diplomatiyasına keçən Azərbaycan beynəlxalq qurum və təşkilatlarla işi gücləndirdi, onların haqsız qərar və addımlarına tam kəskinliyi ilə cavab verdi.

Başlıca məqsədinə - ərazi bütövlüyünün təmininə nail olduğundan digər məsələlərə diqqətini artıra bildi.

Orta dəhlizin tezliklə işə salınması, türk dövlətləri birliyinin möhkəmləndirilməsi və əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün intensiv və səmərəli fəaliyyət göstərdi.

5

"Sağlam məhəllə" layihəsinin həyata keçirilməsi üçün vəsait ayrılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, əhalinin sağlam həyat tərzinin təmin edilməsi məqsədilə qərara alıram:

- "Sağlam məhəllə" layihəsi çərçivəsində cari ildə 25 şəhər və rayonda açıq meydanların tikintisi və avadanlıqla təchizatı işlərinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi-

nə ilkin olaraq 1,9 milyon (bir milyon doqquz yüz min) manat vəsait ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 iyul 2024-cü il

Prezident İlham ƏLİYEV: "Trampa qarşı siyasi zorakılıq aktını şiddətlə qınayırıq"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ABŞ-nin Pensilvaniya ştatında Respublikaçılar Partiyasının builki prezident seçkilərində namizədi Donald Trampa qarşı təşkil olunmuş sui-qəsdli əlaqədar sosial şəbəkə hesablarında paylaşım edib.

AZƏRTAC paylaşımı təqdim edir: "Prezident Trampa qarşı edilən hücum şok və dəhşət doğurur. Biz bu siyasi zorakılıq aktını şiddətlə qınayırıq. Prezident Trampın tezliklə sağlamlığını arzu edirik".

Prezident Bakını dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevirir

Əvvəlki İ-ci sahə.

Burada müxtəlif istirahət guşələri, öyləncə qurğuları yaradılıb, o cümlədən uzun müddət yararsız vəziyyətdə olan fəvvarə meydanının yenidən qurulması işləri həyata keçirilib.

Parkın ərazisində yeni yaşıllıq sahələri yaradılıb, istismara yararsız, parkın ümumi görkəminə xələl gətirən tikili və qurğular ərazidən götürülüb. Mövcud ictimai-iaşə obyektlərinin fasadları müasir üslubda, parkın yeni layihəsinə uyğun təmir edilib, o cümlədən yeni işıq dirəkləri, eləcə də idman qurğuları və uşaq öyləncə meydançası yaradılıb. Mühəndis-kommunikasiya xətləri əsaslı şəkildə yenilənən park yağış sularının axıtılması üçün nəzərdə tutulan xətlərlə təmin edilib.

Qeyd edək ki, dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə paytaxt Bakıda parkların və xiyabanların əsaslı şəkildə yenidən qurulması və yeni parkların salınması, sakinlərin və şəhərimizin qonaqlarının rahatlığı üçün müasir istirahət guşələrinin yaradılması istiqamətində son illərdə ardıcıl tədbirlər davam etdirilir. "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"ndə yeni parkların və yaşıllıq zolaqlarının salınması, əhaliyə xidmət göstərən müasir infrastrukturun yaradılması Bakının dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən əhəmiyyətli tədbirlərdəndir. Nərimanov rayonu ərazisində yenidən qurulan Nərimanov parkı da Bakı şəhərinin simasının daha da gözəlləşməsi və paytaxt sakinlərinin istirahəti baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Nərimanov parkının yenidən qurulması bu il COP29-a evsahibliyi edəcək ölkəmizdə elan olunan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində həyata keçirilən işlərə də töhfə vermək baxımından xüsusi önəm daşıyır.

Baş nazir Əli Əsədov Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov iyulun 15-də Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Roland Prays ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan ilə Dünya

Bankı arasında uzunmüddətli səmərəli tərəfdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən və müxtəlif sahələri əhatə edən birgə layihələrin uğurlu nəticələri təqdir olunub.

Hazırda icra olunan layihələrin gedişi, həmçinin Dünya Bankının fəaliyyət istiqamətlərinə və Azərbaycanın inkişaf prioritetlərinə uy-

ğun olaraq bankın 2025-2029-cu illəri əhatə edəcək yeni Ölkə Tərəfdaşlıq Çərçivəsinin hazırlanması ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Eyni zamanda Azərbaycan ilə Dünya Bankı arasında bir sıra sahələrdə, o cümlədən COP29 çərçivəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib.

Azərbaycanın İrəndəki səfirliyi fəaliyyətini bərpa edib

Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında aparılmış danışıqlar nəticəsində 2024-cü il iyulun 15-dən etibarən ölkəmizin İrəndəki səfirliyi yeni ünvanda fəaliyyətini bərpa edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, səfir və səfirliyin hazırkı heyəti İrana geri dönüb. İran tərəfi akkreditasiya ölkəsi kimi "Diplomatik Əlaqələr haqqında Vyana Konvensiyası" çərçivəsində təhlükəsizliyin təminatına dair öhdəliyinə uyğun olaraq səfirliyimizin yeni binasının qarşısında diplomatik mühafizənin təmin edilməsi üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirib.

Hazırda İrəndəki səfirliyin yeni binasında konsulluq xidmətinin təşkili üçün müvafiq işlər görülür və yaxın zamanda konsulluq xidmətinin bərpası barədə əlavə məlumat verəcək.

Səfirlik Tehran şəhəri, Dərrus montəqəsi, Şəhrizad prospekti, Yarməhəmmədi küçəsi, Saqi dalanı və Firuzkuh küçəsinin kəsişməsi, ev 8 ünvanında yerləşir.

Səfirliyin işinin bərpası qarşılıqlı hörmətə və mehriban qonşuluğa əsaslanan Azərbaycan-İran əlaqələrinin gələcək inkişafına, iki ölkə arasında əldə edilmiş razılaşmaların və həlli zəruri olan məsələlərin icrası işinə töhfə verəcək.

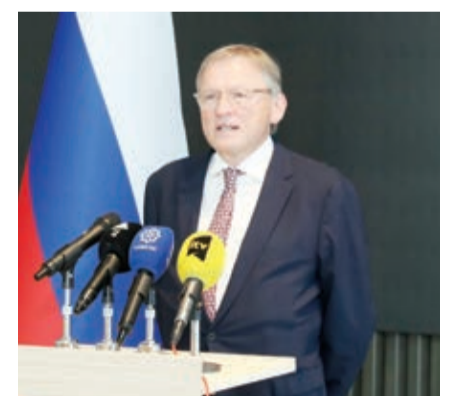
RF Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi:

"Bakı iqlim gündəliyinin paytaxtına çevrilib"

"Bu gün burada olmaq bizim üçün böyük şərəf və sevincdir, çünki Bakı bu gün iqlim gündəliyinin paytaxtına çevrilib. Ekoloji gələcəyimizlə, Yer inkişafının necə inkişaf edəcəyi ilə bağlı bütün məsələlər öz həllini Bakıda tapır. COP29 bəşəriyyətin inkişafı naminə bütün bu kritik məsələlərin müzakirə ediləcəyi beynəlxalq toplantıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Rusiya Federasiyası Prezidentinin Dəyənli İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr üzrə xüsusi nümayəndəsi Boris Titov Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrarovla görüşdən sonra jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Xüsusi nümayəndə qeyd edib ki, bundan əvvəlki görüşdə iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub, bu problemə bağlı Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyasının mövqelərinin oxşarlığı vurğulanıb. "Biz beynəlxalq platformada vahid cəbhə təqdim edirik. Rusiya Federasiyası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi kimi, ilk növbədə məni bu gündəliyin

hazırlanması və orada sahibkarların iştirakı ilə bağlı məsələlər maraqlandırır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu sahədə bütün proqramlarımızın uğuru onların iştirakından, Yer inkişafının yaxşılaşdıracaq və emissiyaları azaldacaq "yaşıl layihə"lərin necə inkişaf edəcəyindən asılıdır".

Boris Titovun sözlərinə görə, Rusiya azad, açıq, ədalətli karbon bazarının inkişafını dəstəkləyir. O, həmçinin əlavə edib ki, həm beynəlxalq arenada, həm də Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının iştirak etdiyi təşkilatlarda, o cümlədən ŞƏT, BRICS və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində iqlim gündəliyini hazırlamaq lazımdır.

"Tütün və tütün məmulatı haqqında"

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1161-VIQD nömrəli

Qanununun tətbiqi və "Tütün və tütün məmulatı haqqında"

Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 3 sentyabr tarixli 573 nömrəli

Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1161-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
  - "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 4-1.2-ci, 4-1.4 - 4-1.6-cı və 10.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
  - həmin Qanunun 10.3-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
  - həmin Qanunun 4-1.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
  - həmin Qanunun 4-1.2-ci və 4-1.5-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
  - həmin Qanunun 4-1.6-cı maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə qeydiyyatdan alınmadan tütün məmulatının idxalı fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi, qeydiyyata alınmadan tütün məmulatının istehsalı fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə və qanunla müəyyən edilən qeydiyyat şərtlərinə nəzarət edilməsinə münasibətdə isə Dövlət Vergi Xidməti qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur.
  - "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 10.3-cü maddəsinə uyğun olaraq, tütün məmulatının istehsalında yerli tütün xammalından (orta damarcığı qismən və ya tamamilə çıxarılmış tütündən) istifadə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 dekabr tarixli

410 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası adından

borc alınması və zəmanət verilməsi Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyinin və aqrar sahədə lizin qüvvəyə gətirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2018-ci il 19 dekabr tarixli 413 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi və Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin vəsaitindən istifadə ilə bağlı bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 30 noyabr tarixli 2367 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 dekabr tarixli 410 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (I kitab), maddə 2567 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası adından borc alınma-

sı və zəmanət verilməsi Qaydası"na aşağıdakı məzmununda 1.2.4-cü bənd əlavə edilsin:

"1.2.4. Bu Qaydanın müddəaları Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 19 dekabr tarixli 413 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin vəsaitindən istifadə Qaydası"nın 6.1.1-ci və 6.1.2-ci bəndlərinə uyğun olaraq sahibkarlıq subyektlərinə verilən kreditlərin dövlət zəmanəti ilə təmin olunmasına şamil edilmir."

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 iyul 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası ilə Qırğız Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2024-cü il aprelin 24-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası ilə Qırğız Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 iyun 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğız Respublikası Nazirlər Kabineti arasında Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondunun yaradılması haqqında Sazişə dəyişikliklərin edilməsi haqqında Əlavə Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2024-cü il aprelin 24-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğız Respublikası Nazirlər Kabineti arasında Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondunun yaradılması haqqında Sazişə dəyişikliklərin edilməsi haqqında Əlavə Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 iyun 2024-cü il

"Tütün və tütün məmulatı haqqında"

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 9, maddə 568 (Cild I)) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4-cü maddə üzrə:
1.1.1. 4.0.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4.0.5. tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatdan alınması, Reyestrin (bundan sonra - Reyestr) aparılması qaydasını və Reyestrin əsasnaməsini müəyyən etmək";

1.1.2. aşağıdakı məzmununda 4.0.6-1-ci maddə əlavə edilsin:

"4.0.6-1. tütün məmulatının istehsalında yerli tütün xammalından istifadə həcmlərinə dair tələbləri müəyyən etmək";

1.2. aşağıdakı məzmununda 4-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 4-1. **Tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatdan alınması, qeydiyyatının yenidən rəsmiləşdirilməsi və Reyestrin aparılması**

4-1.1. Sahibkarlıq subyektlərinin tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirməsi üçün qeydiyyatı və qeydiyyatının yenidən rəsmiləşdirilməsi ilə bağlı icraat "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilir.

4-1.2. Azərbaycan Respublikasında tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həmin subyektlərin mürciəti əsasında qeydiyyata alınır.

4-1.3. Qeydiyyatdan alınmış sahibkarlıq subyektləri Reyestrə daxil edilir və həmin subyektlərə Reyestrin elektron və ya kağız çıxarış verilməsinə görə "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu ödənilməlidir.

4-1.4. Tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatdan alınması, Reyestrin aparılması qaydası və Reyestrin əsasnaməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

4-1.5. Reyestrə daxil edilən kommersiya və (və ya) vergi siriş təşkil etməyən məlumatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilməklə müntəzəm olaraq yenilənir və bu məlumatlar istifadəçilər üçün açıqdır.

4-1.6. Qeydiyyatdan alınmayan tütün məmulatının idxalı və istehsalı fəaliyyəti-

nin həyata keçirilməsinə, o cümlədən bu fəaliyyət üzrə bu Qanunun 10.2-ci və 10.3-cü maddələrində nəzərdə tutulan qeydiyyat şərtlərinə riayət edilməsinə nəzarət müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyata keçirilir";

1.3. 10-cu maddə üzrə:

1.3.1. 10.1-ci maddədə "hazırlamaq və qüvvədə olan normativlərə uyğun olaraq nəzərlənən həcmlərdə yerli xammaldan istifadə etməlidirlər" sözləri "hazırlamaqlar" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.2. 10.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"10.2. Tütün məmulatının istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatdan alınması üçün qeydiyyat şərtləri aşağıdakılardır:

10.2.1. avadanlıqların alınmasına 34 (otuz dörd) milyon manatdan az olmayan məbləğdə investisiyanın qoyulması;

10.2.2. Azərbaycan Respublikasında vergilərə digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması, habelə barəsində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq riskli vergi ödəyicisi olmasına dair qüvvədə olan qərarın olmaması;

10.2.3. vergi orqanlarında uçota alınmış təsərrüfat fəaliyyətinin həyata keçirildiyi obyektə dair müliyyəti, istifadə və ya icarə hüququnu təsdiq edən sənədin olması;

10.2.4. tütün məmulatının istehsalı üçün istifadə olunacaq ölçmə vasitələrinin yoxlanılması haqqında şəhadətnamənin, standart nümunənin və ya ölçmə vasitəsinin tipinin təsdiqi barədə sertifikatın, habelə cihaz, alət, ölçmə vasitələri və sınaq avadanlıqlarının "Texniki tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq uyğunluğun qiymətləndirilməsinə dair sənədlərin olması;

10.2.5. keyfiyyət və təhlükəsizlik sınaqlarının aparılması üçün müvafiq sahədə akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası ilə (istehsalçının müvafiq sahədə akkreditasiyası olmadığı təqdirdə) müqavilənin olması";

1.3.3. aşağıdakı məzmununda 10.3 - 10.7-ci maddələr əlavə edilsin:

"10.3. Bu Qanuna uyğun olaraq tütün məmulatının istehsalını həyata keçirən qeydiyyatdan alınmış sahibkarlıq subyektləri tütün məmulatının istehsalında yerli tütün xammalından (orta damarcığı qismən və ya tamamilə çıxarılmış tütündən) istifadə həcmlərinə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

10.4. Bu Qanunun 10.2.1-ci və 10.3-cü maddələrində yalnız siqaret istehsalına şamil olunur.

10.5. Bu Qanunun 10.2.1-ci maddəsi yalnız yeni fəaliyyətə başlayan və ilk dəfə qeydiyyata alınan subyektlərə şamil edilir.

10.6. Bu Qanuna uyğun olaraq qeydiyyata alınmayan tütün məmulatının istehsalı qadağandır.

10.7. Bu Qanunun 10.2.2 - 10.2.5-ci və 10.3-cü maddələrində müəyyən edilən qeydiyyat şərtləri (Azərbaycan Respublikasında vergilərə digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması şərti istisna olmaqla) pozulduqda, habelə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.1-ci maddəsində göstərilən hallarda tütün məmulatının istehsalı fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatı ləğv edilir."

1.4. 14-cü maddə üzrə:

1.4.1. aşağıdakı məzmununda 14.2-1-ci və 14.2-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"14.2-1. Tütün məmulatının idxalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyata alınması üçün qeydiyyat şərtləri aşağıdakılardır:

14.2-1.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində azı 1 (bir) il olmaqla tütün məmulatının istehsalı fəaliyyətinin həyata keçirilməsi;

14.2-1.2. Azərbaycan Respublikasında vergilərə digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması, habelə barəsində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq riskli vergi ödəyicisi olmasına dair qüvvədə olan qərarın olmaması;

14.2-1.3. vergi orqanlarında uçota alınmış təsərrüfat fəaliyyətinin həyata keçirildiyi obyektə dair müliyyəti, istifadə və ya icarə hüququnu təsdiq edən sənədin olması (sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyəti təsərrüfat subyekti (obyekt) ilə bədlərsiz);

14.2-2. Bu Qanunun 14.2-1.1-ci maddəsi yalnız siqaret idxalına şamil olunur."

1.4.2. 14.3.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"14.3.1. bu Qanuna uyğun olaraq tütün məmulatının idxalını həyata keçirilməsi üçün qeydiyyata alınmış qayda";

1.4.3. aşağıdakı məzmununda 14.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

"14.3-1. Bu Qanunun 14.2-1-ci maddəsində müəyyən edilən qeydiyyat şərtləri (Azərbaycan Respublikasında vergilərə digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması şərti istisna olmaqla) pozulduqda, habelə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.1-ci maddəsində göstərilən hallarda tütün məmulatının idxalını fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatı ləğv edilir."

Maddə 2. Keçid müddəaları

2.1. Bu Qanun "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 4-1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qayda ilə eyni gündə qüvvəyə minir.

2.2. Bu Qanun qüvvəyə minməsinə qədər tütün məmulatının idxalı və istehsalı ilə məşğul olan şəxslər həmin fəaliyyətlə məşğul olmaq üçün bu Qanun qüvvəyə mindiyi tarixdən 6 (altı) ay müddətində qeydiyyat üçün müraciət etməlidirlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 may 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Mərakeş Krallığı Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarının sahiblərinin viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2024-cü il mayın 4-də Bancul şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Mərakeş Krallığı Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarının sahiblərinin viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qambiya Respublikası Hökuməti arasında diplomatik pasportlara malik şəxslərin qarşılıqlı viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2024-cü il mayın 4-də Bancul şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qambiya Respublikası Hökuməti arasında diplomatik pasportlara malik şəxslərin qarşılıqlı viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2024-cü il

O.İ.Abbasovun Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsinə rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Orxan İrşad oğlu Abbasov Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 iyul 2024-cü il

"Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 6, maddə 579 (Cild I); 2024, № 3, maddə 249) aşağıdakı məzmununda 24.1-1 - 24.1.4-cü maddələr əlavə edilsin:

"24.1-1. Alkoqollu içkilərin istehsalı və ya idxalı həyata keçirilən qida obyektinin qeydiyyatı və ya təsdiqi, qida obyektini idarə edən qida subyektinin qeydiyyatı aşağıdakı şərtlərə uyğunluğa dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) rəyi nəzərə alınmaqla "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilir:

24.1-1.1. Azərbaycan Respublikasında vergilər və digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması;

24.1-1.2. bərsində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq riskli vergi ödəyicisi olmasına dair qüvvədə olan qərarın olmaması;

24.1-1.3. alkoqollu içki növü olan aranın istehsalı fəaliyyətinin həyata keçirildiyi qida obyektində istehsal həcmi müəyyən edən nəzarət ölçü cihazlarının quraşdırılması.

24.1-2. Alkoqollu içki növü olan aranın istehsalı fəaliyyəti həyata keçirən qida subyektləri bu fəaliyyətin həyata keçirilməsi zamanı bu Qanunun 24.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan şərtlərə yanaşı aşağıdakı şərtlərə də əməl edilməsini təmin etməlidirlər:

24.1-2.1. alkoqollu içki növü olan aranın illik minimum istehsal həcmi 100 min dekalitr olmasın;

24.1-2.2. alkoqollu içki növü olan aranın istehsalında xammal qismində istifadə olunan spirtin alqını qanunla müəyyən edilmiş qaydada rəsmiləşdirməsi (spirtin özü tərəfindən istehsal olunduğu hallar istisna olmaqla).

24.1-3. Alkoqollu içki növü olan aranın idxalı fəaliyyətini həyata keçirən qida subyektləri bu fəaliyyətin həyata keçirilməsi zamanı bu Qanunun 24.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan şərtlərə yanaşı malların idxalı ilə bağlı təchizatçı ilə müqavilənin olması şərtinə də əməl etməlidirlər.

24.1-4. Bu Qanunun 24.1-1-ci (Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlər üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması şərti istisna olmaqla), 24.1-2-ci və 24.1-3-cü maddələrin müəyyən olunmuş şərtlərə əməl edilməməsi alkoqollu içkilərin istehsalı və ya idxalı həyata keçirilən qida obyektinin qeydiyyatı və ya təsdiqinin, qida obyektini idarə edən qida subyektinin qeydiyyatının ləğvi üçün əsasdır."

Maddə 2. Keçid müddəaları

2.1. "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 24.1-2.1-ci maddəsində alkoqollu içki növü olan aranın illik minimum istehsal həcmi ilə bağlı nəzərdə tutulan tələb 2032-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

2.2. 2032-ci il yanvarın 1-dək alkoqollu içki növü olan aranın illik minimum istehsal həcmi aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

2.2.1. 2024-2025-ci illər üzrə 20 min dekalitr;
2.2.2. 2026-2027-ci illər üzrə 30 min dekalitr;
2.2.3. 2028-2029-cu illər üzrə 50 min dekalitr;
2.2.4. 2030-2031-ci illər üzrə 80 min dekalitr.

2.3. Bu Qanun qüvvəyə minəndə alkoqollu içkilərin istehsalı fəaliyyətini həyata keçirən qida subyektləri bu Qanun qüvvəyə mindikdən sonra 6 (altı) ay müddətində "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 24.1-1.3-cü maddəsində qeyd olunan şərtə əməl edilməsini təmin etməlidirlər. Bu müddət ərzində qeyd olunan tələbə əməl edilmədikdə qida obyektinin təsdiqi ləğv edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 may 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Dövlət rüsumu haqqında" və "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 10-cu, 15-ci, 17-ci və 25-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138; Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 5 mart tarixli 1108-VIQD nömrəli və 23 aprel tarixli 1141-VIQD nömrəli qanunları) 50-ci maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 50.1.6-cı maddədə "xüsusi razılıq (lisensiya)" sözləri və "bela razılıq (lisensiya)" sözləri "lisensiya" sözü ilə əvəz edilsin;

1.2. aşağıdakı məzmununda 50.1.6-1-ci maddə əlavə edilsin:

"50.1.6-1. qeydiyyatdan alınmadan bütün məmulatın istehsalı fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, habelə "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunmuş qeydiyyat şərtlərinin pozulması faktlarının aşkar edilməsi";

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 787 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 9.0.5-ci maddəyə "sənədləri" sözdən sonra "və "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının id-

xalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı" sözləri əlavə edilsin;

2.2. 92.2.3-cü maddəyə "sənədlər" sözdən sonra "və "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 10, 16) aşağıdakı məzmununda 18.66-3-cü maddə əlavə edilsin:

"18.66-3. tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinə tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı verilmiş - 150 manat."

Maddə 4. "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 632 (Cild I) 3 nömrəli əlavə - "Sahibkarlıq fəaliyyətinə verilən icazələrin siyahısı"na aşağıdakı məzmununda 71-1-ci maddə əlavə edilsin:

"71-1. tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 may 2024-cü il

"Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1162-VIQD

nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 6, maddə 607 (Cild I); 2024, № 3, maddə 258) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2.1-ci bəndə "24.1-ci (hər iki halda)" sözlərindən sonra " , 24.1-1-ci" sözləri əlavə edilsin;

3.2. 2.7-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.8-ci bənd əlavə edilsin:

"2.8. həmin Qanunun 24.1-1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur."

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 30 dekabr tarixli 2442 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 12 (I kitab), maddə 1703 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Qida zənciri obyektlərinin və qida zənciri subyektlərinin, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalını və emalını həyata keçirən obyektlərin qeydiyyatı, qida zənciri obyektlərinin təsdiqi, xarici ölkələrin təsdiq sisteminin ekvivalentliyinin təminatı və Qida Təhlükəsizliyi Reyestrinin aparılması Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. aşağıdakı məzmununda 3.1-1-ci və 4.1-1-ci bəndlər əlavə edilsin:

3.1-1. Alkoqollu içkilərin idxalı həyata keçirilən qida obyektlərinin və bu sahədə qida obyektlərinin qeydiyyata alınması üçün Agentlik Qanunun 24.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan şərtlərə uyğunluğa dair Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin rəyini alır. Rəyin verilməsi üçün müraciətə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq baxılır.;"

"4.1-1. Alkoqollu içkilərin istehsalı həyata keçirilən qida obyektlərinin təsdiqi üçün Agentlik Qanunun 24.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan şərtlərə uyğunluğa dair Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin rəyini alır. Rəyin verilməsi üçün müraciətə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq baxılır.;"

4.2. 10.1.8-ci yarımbəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 10.1.9-cu yarımbənd əlavə edilsin:

"10.1.9. alkoqollu içkilərin istehsalı və ya idxalı həyata keçirilən qida obyektləri və bu sahədə qida obyektini idarə edən qida subyektlərinə münasibətdə həmçinin Qanunun 24.1-4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda.;"

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 iyul 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Dövlət rüsumu haqqında" və "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1163-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Dövlət rüsumu haqqında" və "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1163-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədinin buraxılış məntəqələrindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin yoxlanılmasında "bir pəncərə" prinsipinin tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 11 noyabr tarixli 12 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 11, maddə 968 (Cild I) 3-cü hissəsinə "sənədlərin" sözdən sonra "və "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı" sözləri əlavə edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 iyun tarixli 646 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 6, maddə 540 Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasnamə"nin 4.1.5-ci yarımbəndinə "sənədləri" sözdən sonra "və "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı" sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 21 may tarixli 920 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 5, maddə 881 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədindən keçirilməsi üçün "Yaşıl dəhliz" və digər buraxılış sistemlərindən istifadə Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 1.5.3-cü yarımbəndə ikinci halda "sənədlərin," sözdən sonra "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı," sözləri əlavə edilsin;

3.2. 3.4.2-ci yarımbəndə ikinci halda "sənədlər," sözdən sonra "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı," sözləri əlavə edilsin;

3.3. 5.6-cı bəndə ikinci halda "sənədlərin," sözdən sonra "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tütün məmulatının idxalını və istehsalını həyata keçirən sahibkarlıq subyektlərinin Reyestrindən çıxarışı," sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Dövlət rüsumu haqqında" və "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 24 may tarixli 1163-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının

Nazirlər Kabineti

№ 337

QƏRAR

Bakı şəhəri,
13 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 234 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Donor orqanların transplantasiyasını həyata keçirən ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisələrinin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 234 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 8, maddə 960 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Donor orqanların transplantasiyasını həyata keçirən ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisələrinin Siyahısı"na aşağıdakı məzmununda on beşinci sətir əlavə edilsin:

"Yeni Klinik" publik hüquqi şəxs qaraciyər, böyrəklər

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının

Nazirlər Kabineti

№ 338

QƏRAR

Bakı şəhəri,
13 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 235 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Donor orqanların götürülməsi, hazırlanması, saxlanması, daşınması, idxalı və ixracını həyata keçirən tibb müəssisələrinin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 235 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 8, maddə 961 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Donor orqanların götürülməsi, hazırlanması, saxlanması, daşınması, idxalı və ixracını həyata keçirən tibb müəssisələrinin Siyahısı"na aşağıdakı məzmununda on beşinci sətir əlavə edilsin:

"Yeni Klinik" publik hüquqi şəxs qaraciyər, böyrəklər

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 339

QƏRAR

Bakı şəhəri,
15 iyul 2024-cü il

"Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin əməkhaqlarına müddətli əlavənin müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 25 mart tarixli 112 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında

"Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 18 mart tarixli 1947 nömrəli Sərəncamının 2.1-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

"Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin əməkhaqlarına müddətli əlavənin müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 25 mart tarixli 112 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 3, maddə 373 (Cild I); 2024, № 4, maddə 451; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 8 yanvar tarixli 2 nömrəli Qərarı) 2-ci hissəsində "iyulun" sözü "oktyabrın" sözü ilə əvəz edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Dünya güclərinin dünyasıdır, - demişlər!
Güclü rəhbərləri, güclü iqtisadiyyatı,
müdrük və uzaqgörən siyasəti, sədaqətli
dostları və etibarlı tərəfdaşları olan dövlətlər
öz xalqlarını xoşbəxt və firavan yaşada,
təlatümlərdən qoruya bilirirlər!

Dünyada güc anlayışı da müxtəlifdir.
Bir qisim dövlətlər gücü ordu quraraq is-
tədini zorakılıqla çatmaqda, iradəsini di-
gərlərinə məcburən qəbul etdirməkdə, döv-
lətlərin daxili işlərinə qarışmaqda, "rəngli
inqilablar" törətməkdə, başqa qisim isə siya-
si vasitələrdə, qarşılıqlı maraqların təminatın-
da, əlbir fəaliyyət və əməkdaşlıqda görürlər.

Hətta neokolonializm metodlarından istifadə, xalqların sərbətlirə sahib çıxaraq
əhalisini miqranta çevirməyə vəadə etmə
halları da kifayət qədərdir.

Ədalətsiz, ikili standartların mövcud
olduğu, beynəlxalq hüququn işləmədiy, təbii
təbii kateqoriyaların baş verdiyi dün-
yada dövlət inkişaf etdirərək xalqı yaxşı
yaşatmaq üçün hər şeyə hazır olmalıdır!
Ən əvvəl güclü olmağı bacarmalısan!

Qırmızı imperiyanın dağılması, Azər-
baycanın müstəqil dövlətə çevrilməsi pro-
sesi mürəkkəb və ağırlı formada baş verdi.

Keçmiş SSRİ parçalanarkən Ermənistan
yaranmış məqamdan istifadə edərək ölkə-
mizə qarşı ərazi iddialarına başladı, sepa-
ratizmə rəvac verdi.

Moskva isə M.Qorbaçovun simasında
Ermənistanın ərazi iddialarını dəstəklədi,
ona siyasi, inzibati, hərbi dəstək göstərdi.

Beləliklə, otuz il davam edən Qarabağ
münaqişəsi, müharibəsi və torpaqlarımız
işğalı başladı.

BMT, ATƏT-in Minsk qrupu, digər beynəlxalq
qurum və təşkilatlar üzə münaqişənin
ədalətli, beynəlxalq hüquqa müvafiq
həllinə dəstək götürməyi yarırdaraq müxtəlif
qətnamə və qərarlar, bəyanatlar versələr
də, əslində, erməniləri müdafiə mövqeyin-
də iddilər.

Belə bir mürəkkəb dövrdə Azərbaycan
xalqının öz həqiqi və sınımsız rəhbərindən
ayrı düşməsi, ölkəyə maymaq, qorxaq,
Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi möv-
cudluğuna inanmayan Ə.Vəzirövan və
A.Mütəllibovun başçılıq etməsi problemin
uzanması və ağır fəsadlara gətirməsi ilə nə-
ticələnədi.

AXC-Müsavat cütlüyünün "milli-azadlıq
hərəkatı" adı ilə meydana atılması, sonra-
dan xalqın ümidlərini puça çıxaran "mey-
dan hərəkatı"nın dağalarında iqtidara gəl-
məsi, iqtidarda olduqları müddətdə isə yal-
nız öz ciblərini güdməsi, sərişsəz, naşi hərə-
kətləri və xəyanətkar əməlləri ilə ölkəni
xaos və anarxiya burulğanına atmış ölkəni
bir dövlət kimi mahvolma həddinə çatdırdı!

Yalnız xalqın arzu və tələbi ilə Ulu
Öndər Heydər Əliyevin yenidən ölkə
rəhbərliyinə qayıtması, onun atdığı qətiyyətli
addımlar Azərbaycanı özbaşınalıqlardan,
keçmişdəki kimi xanlıqlara
parçalanmağa xilas etdi!

Lakin mənfur niyyətlilər bəd əməllərindən
öl çəkmək istəmirdilər.

İki dəfə - 1994-cü ilin oktyabrında və
1995-ci ilin martında dövlət çevrilişinə
cəhdlər göstərildi, qarşısı qətiyyətli şəkildə
töküldü.

Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün bunların
qarşısını cəsarətlə aldı, qiyamçıları
qanunun əli ilə cəzalandırdı, ölkədə möhkəm
və dönməz sabitlik yaratdı!

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini
əbədiyyəyə və dönməzliyə çevirdi!

Ölkənin gələcək inkişafının iqtisadi
əsaslarını yaratmaq üçün "Əsrin müqaviləsi"
neft kontraktının imzalanmasına nail oldu,
bazar iqtisadiyyatına keçidi şərtləndirən
islahatlar apardı, Azərbaycanın beynəlxalq
qurum və təşkilatlara üzvlüyünə nail oldu.

Həç bir zaman ərazi itki ilə barışmaya-
cağı bildirən Ulu Öndər Heydər Əliyev
müstəqil Azərbaycanın gələcək inkişafının
və yüksəlişinin əsas istiqamətlərini müəy-
yənələndirərək əbədiyyətə qovuşdu.

Uğurlu yolun yeni mərhələsi

Azərbaycanın dostları və strateji tərəfdaşları durmadan artır

İlham Əliyev Prezidentliyinin ilk gündürən sınaqlarla üzvləşməli oldu!

Azərbaycanda da həmin dövrdə dəbdə olan "Narınçı inqilab" təşkil etməyə cəhd göstərdilər.

Lakin dövlət başçısının qətiyyət və cəsarəti sayəsində xəyanətkarların və "5-ci kolon" üzvlərinin mənfur niyyətləri baş tutmadı.

Qısa müddətdə hamı əmin oldu ki, Azərbaycan yəndə etibarlı əllərdədir!

Heydər Əliyev siyasi kursu ilə uğurla irəliləyən cənab Əliyev ölkə qarşısında duran çoxsaylı problemləri müvəfəqiyyətlə həll edir.

Ölkənin sürətli və davamlı inkişafını təmin edərək İnkişafın Azərbaycan Modelini formalaşdırma üçün tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanını yaratdı!

- Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dörd dövlət proqramı qəbul olunaraq uğurla yerinə yetirildi.
- Enerji və neqliyyət təhlükəsizliyi təmin edildi.
- Məcburi köçkünlərin həyat şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün çoxsaylı qaçqın şəhərcikləri və yaşayış kompleksləri salındı.
- Transmilli layihələr gerçəkləşdirilərək istifadəyə verildi, Azərbaycan beynəlxalq logistika mərkəzinə çevrildi.
- Qüdrətli ordu yaradılaraq, ən müasir silah-sursatla təmin edildi.
- Azərbaycanın iqtisadi gücü, beynəlxalq nüfuzu əsaslı şəkildə yüksəldildi, tərəfdaşlarının və dostlarının sayı xeyli artırıldı.

Əsas milli ideya - işğal altındakı torpaqların azad olunaraq ərazi bütövlüyünün bərpası isə həllini gözləyirdi.

Əslində, Prezident İlham Əliyevin bundakı atdığı addımlar məhz bu məqsədə hesablanmışdı!

2016-cı ilin dördgünlük Aprel müharibəsi II Qarabağ müharibəsinin baş məşqi də sayıla bilər!

Aprel müharibəsində İlham Əliyev yaratdığı yeni ordunu, əldə etdiyi yeni texnologiyalara əsaslanan silah-sursatı, əsgər və zabitlərimizin döyüş ruhunu cəmi dörd gün çəkmə hərbi əməliyyatlar dövründə uğurla sınaqdan keçirdi!

Həmin dövrdə geri qayıtarılan ərazilər az olsa da, uğurun doğurduğu əks-sada, orduda yaratdığı özünəinam hissi, düşməni endirilən kəskin zərbənin təsiri qat-qat güclü oldu!

Doğrudur, Ermənistandakılar bu qələbənin mahiyyətini qiçiltməyə, əhəmiyyətini azaltmağa can atır, əsl həqiqəti erməni xalqından gizlətməyə çalışırdılar.

Lakin fakt faktdır: Azərbaycan Ordusu düşmənin əsgər və zabitalarına qarşı qorxu və tələs hissi salaraq açıq döyüşdə, yeni dönmədə ilk dəfə ağır məğlubiyyətə uğratmışdı!

Əslində bu, böyük Zəfərin başlanğıcı idi!

Ermənistan heç zaman öz gücünə, öz ordusuna arxalanmayıb!

Azərbaycan ərazisinin 20 faizini də təbaşına tutmamışdı...

2020-ci ildə Tovuz əməliyyatı keçirilməklə Azərbaycan meydan oxuyanda, müdafiə nazirləri Tonoyan lovgalıqla "yeni müharibə, yeni ərazilər itkisi olacaq" açıqlamasını verəndə daha çox KTMT-yə və müdafiəçilərinə güvənilirdilər.

Lakin bu dəfə möhkəm yanılmışdılar!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər şeyi qabaqcadan dəqiqliklə hesablamışdı.

Əvvəla, hərbi əməliyyatları çox qısa müddətdə uğurla aparacaq ordu yaratmışdı!

İkincisi, müharibə Azərbaycan ərazisində getdiyini görə KTMT iştirakçı tərəfə çevrilo bilməzdi, buna öz Nizamnaməsi yol vermirdi.

Üçüncüsü, KTMT üzvü olan bir neçə dövlət Azərbaycanla dostluq münasibətlərini əsas götürərək irəliləməyə və verəcək yeni müharibədə öz orduları ilə işə qarışmayacaqlarını açıq şəkildə bəyan etmişdilər!

XXI əsrin müharibələr tarixində yeni səhifə açan, ən yeni strategiya və taktika tətbiq edən, böyük cəsarət və qəhrəmanlıqla döyüşən Azərbaycan Ordusu 44 gün ərzində Zəfəri təmin etdi!

Məhv edilmiş Ermənistan ordusu mühasirəyə alınmış 20 min nəfərlik heyətini xilas etməkdən ötrü kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur oldu!

Üçtərəfli Bəyanata imza atan Paşinyan sonradan onun bəzi bəndlərinin icrasından imtina etdi, sülh müqaviləsinin imzalanmasını isə müxtəlif bəhanələrlə hələ də uzadır.

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2023-cü ilin sentyabrında keçirilən antiterror əməliyyatı zamanı bəyanatın mühüm bəndlərindən birinin icrası təmin olundu, bundan sonra isə yüksək səviyyəli razılığa əsasən, Rusiya Sülhməramlı Kontingenti Azərbaycan ərazisində tamamilə tərk etdi!

Əli hər yerden üzülen Paşinyan yenidən Fransanın vasitəsilə silahlanı, ABŞ-dən və Al-dən yardım alır, üzünü Qərbbə çevirərək anti-Rusiya siyasəti yürüdü.

Həm də ehtiyatla, qorxa-qorxa!
"Qarabağ bızdın alıb Azərbaycanca Rusiya qaytardı!" - Ermənistan rəsmilərinin səsləndirdikləri yeni "tezis"lərdəndir!

Umacaqları isə odur ki, Rusiya Ermənistanı itirmək istəmərsə, Qarabağı Azərbaycanından alıb təzədən ermənilərə versin!

Ay-hay!
O babamız ölüb!
Qatar isə çoxdan getdiyindən ancaq da-lınca boylana bilirsiniz!

Vətən müharibəsində qazandıqı möhtəşəm Zəfər Azərbaycanın dünyadakı nüfuzunu və sanbalını qat-qat artırdı, daha sərbəst və inamli fəaliyyət göstərməsinə imkan yaratdı.

İllər öncə hücum diplomatiyasına keçən Azərbaycan beynəlxalq qurum və təşkilatlarla işi gücləndirdi, onların haqsız qərar və addımlarına təm köskinliyi ilə cavab verdi.

Başlıca məqsədinə - ərazi bütövlüyünün təminatına nail olduğundan digər məsələlərə diqqətini artıra bildi.

Orta dəhlizin tezliklə işə salınması, türk dövlətləri birliyinin möhkəmləndirilməsi və əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün intensiv və səmərəli fəaliyyət göstərdi.

Bir neçə mühüm məqama diqqət çəkmək istəyirik:

Birinci, Türkiyə ilə Azərbaycan arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması.

İkincisi, İlham Əliyevin "ŞƏT plus" formatında iştirakı, orada keçirdiyi görüşlər və əldə etdiyi bir sıra razılıqlar.

Üçüncü, Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi görüşünün keçirilməsi və Qarabağ Bəyannaməsinin imzalanması.

Dördüncü, iyulun 11-də Prezidentimizin Pakistana səfəri, imzalanmış sənədlər və əldə olunan razılıqlar.

Əslində, bütün imzalanan sənədlər, keçirilən görüşlər, gələcəkdə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulan tədbirlər, qarşılıqlı investisiyalar Azərbaycanın öz təhlükəsizliyinin etibarlı təminatına, dost ölkələrlə qarşılıqlı maraqları təmin edən əlaqələrin sıxlaşdırılmasına kömək etməklə yanaşı, mövcud imkanlardan və infrastrukturlardan bərabər və səmərəli şəkildə istifadəyə yönəlib!

Baş problemini həll edən Azərbaycan indi daha sərbəst şəkildə, istifadəyə verdiyi transmilli layihələrdən bəhrələnməklə özünü və dostlarına daha böyük faydalar gətirmək istəyindədir.

15 iyun 2021-ci ildə imzalanan Şuşa Bəyannaməsi qarşısında Türkiyənin dəstəyi sayəsində 44 günlük Zəfər müharibəsindən sonra gələcək təhlükəsizliyimizin də təminatına xidmət edir!

Şuşa Bəyannaməsinin bir neçə məqamına nəzər salaq:

- "Tərəflərdən hər hansı birinin fikrinə, onun müstəqilliyinə, suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına və ya təhlükəsizliyinə qarşı üçüncü dövlət və ya dövlətlər tərəfindən təhdid və ya təcavüz edildiyi təqdirdə, Tərəflər birgə məsləhətləşmələr aparacaq və bu təhdid və ya təcavüzün aradan qaldırılması məqsədilə BMT Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə müvafiq təşəbbüs həyata keçirəcək, bir-birinə BMT Nizamnaməsinə uyğun zəruri yardım göstərəcəklər".
- "Tərəflər iki qarşılıqlı əlaqədə əməkdaşlıq qüvvələrinin müasir tələblərə uyğun olaraq yenidən formalaşdırılması və modernləşdirilməsi istiqamətində birgə səy göstərməyə davam edəcəklər".
- "Tərəflər Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin mövcud səviyyəsinin ümumi regional və beynəlxalq sülh və rifaha töhfə verdiyini, əlaqələrin, sadəcə, iki ölkəyə deyil, eyni zamanda regiona sülh və rifah gətirərək başda region ölkələri ilə beynəlxalq birliyin sabitlik, sülh və maraqlarına xidmət edəcəyini vurğulayırlar".

Astanada 13 daimi, 3 müşahidəçi üzvü və 14 dialoq tərəfdaşı olan "ŞƏT plus" formatında keçirilən görüşdə iştirak edən cənab İlham Əliyev burada Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Çinpinlə də danışıqlar apardı.

Görüş çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə"nin imzalanması iki dövlət arasındakı əlaqələrin yeni mərhələyə yüksəlməsinin sübutudur.

Çin rəhbəri Si Çinpin daim "Vahid Çin" siyasətini dəstəkləyən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi ŞƏT-in Çində keçiriləcək Zirvə toplantısına, Çinə dövlət səfərinə dəvət edərək Azərbaycanın təşkilatda dialoq tərəfdaşından müşahidəçi statusuna keçməsinə dəstək verəcəyini bildirdi.

6 iyul 2024-cü ildə qəbul edilən Qarabağ Bəyannaməsi TDT-nin əlaqə və münasibətlərinin yüksəlməsinin yeni təzahürüdür.

Sənədi imzalayan dövlət başçıları bəyan etdilər ki:

- "Strateji tərəfdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi və dərinləşdirilməsi, TDT-nin kollektiv strategiyasının formalaşdırılması üçün siyasi, iqtisadi, nəqliyyət, müdafiə sənayesi, humanitar, təhsil və mədəniyyət sahələrində türk dövlətlərinin tam potensialından və imkanlarından istifadə edilməsinin vacibliyini bir daha vurğulayırlar".
- "Türk dövlətlərinin global bəxtinə dəstək potensialı nəzərə alınmaqla daha iddialı məqsədlərin qarşısı qoyulması, birgə saytların artırılması və strateji əhəmiyyətli regional layihələrin həyata keçirilməsi yolu ilə dayımaqlı gələcəyin qurulması baxımından TDT-nin vəzifə və məqsədlərinin səmərəli həyata keçirilməsi üçün müvafiq mexanizmlər və qaydaların tətbiqinin zəruriliyini qeyd edirlər".
- "Ticarət həmlərini arturmaq, limanlara, dəniz yollarına, avtomobil yollarına və logistika qovşaqlarına infrastruktur investisiyalarını cəlb etməklə dayanıqlı inkişaf, iqtisadi rifah və beynəlxalq ticarət üçün tam dəstək kimi Avropa-Türkiyə-Cənubi Qafqaz-Mərkəzi Asiya-Çini birləşdirən Trans-Xəzər Beynəlxalq Şərq-Qərb Orta dəhlizi vasitəsilə üzlər arasında regional əlaqəni və integrasiyanı gücləndirmək, nəqliyyət əməliyyatlarını, gömrük prosedurlarını optimallaşdırmaq və rəqəmsallaşmanı əhatə etmək üçün üzv dövlətlər arasında sıx əməkdaşlığa çağırılır".

Bütövlükdə 31 maddədən ibarət olan Qarabağ Bəyannaməsi TDT üzvlərinin dostluq və müttəfiqlik əlaqə və münasibətlərinin yeni mərhələsinin təsdiqidir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Pakistana səfəri də dövlətimizin təhlükəsizliyinə və iqtisadi qüdrətinin artırılmasına xidmət edən addımlardandır.

İlham Əliyevin yüksək səviyyədə, böyük səmimiyyət, hörmət və ehtiramla qarşılınması həm də qarşılıqlı dost Azərbaycanın münasibətlərinin bariz ifadəsidir.

Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif mətbuata bəyanatında dedi:

"Biz fərqli dillərdə danışırıq, biz urdu dilində, siz Azərbaycan və ya türk dilində danışırıq. Biz bir-birimizdən uzaqda yaşayırıq, lakin inamın məna

bizim qəlblərimiz bir yerdə döyünür, fərqli dillərimizin olmasına baxmayaraq, biz birlikdə danışırıq, biz bir yerdə düşünürük, biz ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərimizə aid bütün məsələlərdə bir-birimizin yanında yarıq".
"Zəti-alinin səfəri qarşılıqlı əlaqələrimizdə həlledici məqam olacaq. Bu səfər, həqiqətən də, iki ölkə arasında yüksək səviyyəli əməkdaşlığın tamamilə yeni dövrünü açacaq".

Öz növbəsində Prezident İlham Əliyev bildirdi:

"İkinci Qarabağ müharibəsi - Vətən müharibəsi zamanı siyasi dəstək və Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyən Pakistandan yüksək səviyyəli rəsmilərinin birmənalı bəyanatları bizə əlavə güc-qüvvət verdi. Pakistan məhz işğala görə Ermənistanla diplomatik münasibətləri qurmayan ölkədir. 2020-ci ilin noyabrında Qələbəmizi qeyd etdiyimiz zaman xalqımızın əllərində Azərbaycan, Pakistan və Türkiyənin bayraqları var idi. Bu, bizim münasibətlərimizi unikal edir".

"Biz hər zaman bir-birimizi dəstəkləmişik. Biz hər zaman əməkdaşlıq etmişik. Lakin hazırda biz ticarət, sənaye, sənaye, energetika, daşımalar, nəqliyyət dəhlizləri kimi sahələrin praktiki elementlərinə qədim qoyuruq. Bütün bunlar bizim planlarımızdır və bütün planlarımız icra olunacaq".

Ermənistan sürətlə silahlanı!
Əslində, onu sürətlə silahlandırdılar!
Nisəy, havayı silah-sursat verməklə...
Təbii ki, bu silahlanma Azərbaycana qarşidir.

Revansizm niyyətlilə!
Əraziyimiz yenidən işğal etmək məqsədilə!

"Artsax"ı bərpə etməkdən!
Əlbəttə, Ermənistan nə qədər silah-lans da, heç zaman Azərbaycan Ordusundan güclü ordu qura bilməz!

Əvvəla, on münəddək itki, on iki min fərarisi olan, Azərbaycan əsgərinin qüdrətini görsən ordu heç zaman qarşınızda duruş götürə bilməz!

Ona silah bağışlasalar da, əhəli bağışlaya bilməyəcəklər!
Üç milyonluq Ermənistan on milyonluq Azərbaycana güc gələ bilməz!

Nə birgə hərbi təlim keçməyi planlaşdır-dıqları ABŞ ordusu, nə də Fransa əsgəri gəlib onların yerinə Cənubi Qafqazda qırılsadırlar!

Azərbaycan nəinki müharibədən sonra ordusunu, arsenalinə bərpə etdi, həm də yeni növ silahlar aldı, Müdafiə Sənayesi yeni növ silah-sursat istehsalına başladı, müntəzəm təlimlər keçməklə xüsusi təyinatlıların, komandoların peşəkartlığını daim yüksəltməklə, havada üstünlüyünü qoruyub saxlamaqla!

Azərbaycan həm də Türkiyə ilə strateji müttəfiqlik barədə Şuşa Bəyannaməsi imzalaydı!

Qarşılıqlı 44 günlük Zəfər müharibəsində olduğu kimi, bu gün də Azərbaycanın yanında!

Bunu Ermənistanı revanşa hazırlayanlar heç vaxt yaddan çıxarmalıdır!

Azərbaycan tutduğu yolla inamla gedərək türk dövlətləri ilə, qazandıqı dost ölkələrlə əlbir hərəkat edir!

- Bu birlik gücümüzə güc qatır!
- Bu əməkdaşlıq iqtisadi imkanlarımızı gücləndirir!
- Bir-birimizə siyasi dəstəyimiz beynəlxalq miqyasda nüfuzumuzu yüksəldir!
- Hərbi səhəd qarşılıqlı dəstək düşməndən etibarlı müdafiəmizi təmin edir!
- Beynəlxalq qurum və təşkilatlarda bir-birimizi müdafiə etməyimiz bizi haqsızlıqlardan, məkrli niyyətlərdən qoruyur və qoruyacaqdır!
- Bütövlükdə qarşılıqlı qoyduğumuz məqsədə daha tez və asan çatmaqla dövlətimizə qüdrət, xalqımıza daha xoşbəxt və firavan həyat gətirəcəyik!

Bəxtiyar SADIQOV

Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Prof. Dr. Fahrettin Altun 15 iyul Demokratiya və Milli Birlik Günü münasibəti ilə "Xain çevriliş cəhdi: 15 iyul 2016-cı il" başlıqlı bir məqalə qələmə alıb.

F.Altun məqalədə "2016-cı il iyulun 15-nə keçən gecə Türkiyədə demokratik yolla seçilmiş hökuməti devirmək məqsədi ilə xain çevriliş cəhdi həyata keçirildi. Fəthullahçı Terror Təşkilatının (FETÖ) həyata keçirdiyi çevriliş cəhdi İstanbulda körpülərin bağlanması və tankların küçələrə çıxması ilə başladı.

Başda Türkiyə Böyük Millət Məclisi (TBMM), Prezident Sarayı və Ankara şəhər Baş Polis İdarəsi olmaqla bir çox dövlət qurumları bombalandı. Tezliklə hadisənin individual bir hadisə deyil, koordinasiyalı hücum olduğu məlum oldu.

FETÖ-nün çevriliş dəstələri prezidentimiz cənab Rəcəb Tayyib Ərdəğana sui-qəsd məqsədi ilə hücum həyata keçirdilər. Prezidentimizin yerli televiziya yayımlanan çağırışı ilə xalqımız öz demokratiyasını müdafiə etmək üçün meydanlara çıxdı. Milyonlarla vətəndaşımız gecəboyu çevriliş terror təşkilatına qarşı mübarizə apardı", - deyər vurğulayıb.

O qeyd edib ki, iyulun 16-da səhər saatlarında Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin, Baş Polis İdarəsinin və öz demokratiyasını müdafiə edən millətin səyləri ilə xain çevriliş cəhdinin qarşısı alınıb və çevrilişçilər ələ keçirilib.

"Hərbi və mülki olmaqla ümumilikdə 252 şəhid verdik, 2740 qa-

zimiz oldu. 15 iyul gecəsi Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığı ni qorumaq üçün həyatı bahasına müqavimət göstərən və çevrilişin beyn komandasına daxil olan general zərərsizləşdirən şəhid Ömər Halisdemir kimi qəhrəmanlar çevrilişçilərə qarşı sədd oldular. Vətəndaşlarımız bağlanan Boğaziçi körpüsündə onları öldürməyə cəhd edən çevrilişçiləri şəhid olmaq bahasına zərərsizləşdirə bildi. Bu, xalqımızın birliyinin və qətiyyətinin sınaqdan keçirildiyi tarixi məqamlardan biridir.

Türkiyə hökuməti çevriliş cəhdinin ilk anlarından asayışın bərpası və günahkarların məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün hərəkətə keçdi. Bu prosesdə prezidentimiz və dövlət rəsmilərinin verdiyi açıqlamalarda çevriliş cəhdinin Türkiyə Silahlı Qüvvələrinə sızmış qanunsuz qruplaşma tərəfindən həyata keçirildiyi qeyd edildi.

Çevriliş cəhdinin arxasında FETÖ-nün olduğu dəqiqləşdi. Təşkilatın ABŞ-də məskunlaşan rəhbərinin dövlətin daxilindəki paralel strukturu ilə bu xeyanət-

kar əməli həyata keçirdiyi məlum oldu.

Öldə edilən zəfər təkə Türkiyənin deyil, bütün dünyanın demokratiya tarixində ön şərəfli müqavimətlərdən biri kimi qeydə alındı.

Bu gün də mübarizəsini davam etdirən Türkiyə xüsusi xaricə qan FETÖ fərariləri və liderlərinin təhvil verilməsi ilə bağlı dost və müttəfiq ölkələrdən həmrəylik gözləyir. Beynəlxalq aləmdə bir çox ölkələr Türkiyəyə dəstək və həmrəylik nümayiş etdirsə də, müttəfiqimiz olan bəzi dövlətlərin

kar əməli həyata keçirdiyi mə-

lumu oldu.

Sözgedən ölkələrin mətbuatında çevriliş cəhdinin işıqlandırılma forması Türkiyəni qane etməkdən uzaq idi. Beynəlxalq miqyasda məsuliyyət daşıyan Qərb media orqanları 15 iyul gecəsi baş verənləri bəsitləşdirməyə çalışdı. Ölkəmizin demokratiyasını hədəfə alan qanlı çevriliş cəhdini "iki tərəf arasında münaqişə" kimi uğursuz bir ifadə ilə işıqlandırdılar.

15 iyul xain çevriliş cəhdindən sonra Pensilvaniya ştatında məs-

kulnaşmış terror təşkilatı liderinin ekstradisiyası üçün bir çox cəhdlər edilsə də, müttəfiqimiz ABŞ-dən bu məsələ ilə bağlı müsbət cavab verilmədi. Demokratiyamız üçün təhlükənin olduğu bir vəziyyətdə göstərilən bu münasibət təəssüf doğurdu.

FETÖ-nün müttəfiq ölkələrimiz də daxil olmaqla bir çox fərqli coğrafiyada fəaliyyətini davam etdirdiyinin fərqindəyik. Tək Türkiyənin deyil, sərhədləri daxilində mövcud olduğu bütün dövlətlərin təhlükəsizliyini təhdid edən bu ter-

ror təşkilatına qarşı hər sahədə mübarizəmizi davam etdirəcəyik.

Xain çevriliş cəhdindən sonra demokratik təsisatlarımız daha da gücləndirən bir ölkə olaraq vətəndaşlarımızın həyatını və ölkəmizin müstəqilliyini təhdid edən terror təşkilatına qarşı mübarizəmiz hər sahədə davam edəcək.

O qanlı gecədə canlarını fəda edən vətəndaşlarımızın xatirəsini Türkiyənin istiqlalını və istiqbalını qoruyaraq ehtiramla anmaqda davam edəcəyik", - Fahrettin Altun bildirib.

Xain çevriliş cəhdi: 15 iyul 2016-cı il

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Bakü İletişim Müşavirliyi

Sui-qəsd Trampın zəfərini indidən təmin etdi

İyulun 13-də ABŞ-nin Pensilvaniya ştatında seçiciləri ilə keçirdiyi seçki kampaniyası dövrü göründüyü prezidentliyə namizəd Donald Trampa sui-qəsd cəhdi dünyanın gündəminə çevrildi...

Hadisə müxtəlif mülhazələrin, fikirlərin sürətlə yayılmasını şərtləndirdi...

Şiddətli qınanılan sui-qəsd cəhdini Amerika demokratiyasını möhv etmək, global sabitliyə kölgə salmaq cəhdləri kimi qiymətləndirənlər də oldu.

20 yaşlı Tomas Metyu Kruksun "AR-15" tüfəngindən açdığı atəş nəticəsində Tramp qulağından yaralandı, amma dərhal qalxaraq qələbə özünü bir daha nümayiş etdirdi.

Sabiq prezidentə çıxış etdiyi səhnədən 100 metrlik məsafədə yerləşən istehsalat zavodunun damından atəş açılıb. Sui-qəsdçi dərhal sonra Məxfi Xidmətin snayperi tərəfindən zərərsizləşdirilib. Onun atəş açdığı silah isə cəsədinin yanında tapılıb.

Terrorun "faydası"

Terror hadisəsi ilə bağlı müxtəlif iddialar səsləndirilir. Eyni zamanda Donald Trampa sui-qəsd cəhdində şübhəli bilinən şəxsin təkbaşına hərəkət etmədiyini versiyası da araşdırılır.

yasi zorakılıq aktını şiddətlə qınayıq. Prezident Trampın tezliklə sağalmasını arzu edirik".

Sui-qəsd cəhdini qətiyyətlə pisləyən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdəğan da ABŞ seçkilərinə və global sabitliyə kölgə salmamaq üçün hücumun təhqiqatının ən effektiv şəkildə aparılacağına, onu törədənlərin və təhrik edənlərin ən qısa zamanda ədalət qarşısında cavab verəcəklərinə inandığını bildirib. Türkiyə olaraq dost və müttəfiq ABŞ xalqının yanında olacağını bəyan edib.

İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu da ABŞ-nin keçmiş prezidenti Donald Trampın Pensilvaniyada keçirilən mitinqində baş verən atışma hadisəsini pisləyib: "Trampın həyatına cinayət cəhdini şük çində izlədik. Bu, təkə yərcə cinayət deyil, həm də Amerika demokratiyasını möhv etmək cəhdidir. Xoşbəxtlikdən Tramp möcüzəvi şəkildə xilas oldu. İndi sağdır, yenidən aramızdadır. Mən ona şəxsən öz adımdan, həyat yoldaşım Saranın adından, İsrail hökumətinin nazirləri adından və bütün İsrail xalqı adından tezliklə sağalmağı və tam sağalaraq tam güclə həyata qayıtmağı arzuladığımızı bildirmək istəyirəm".

Donald Trampa qarşı törədilən atışma hadisəsinə, eyni zamanda Kremləndə reaksiya gəldi. Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov vurğuladı ki, Rusiya daim siyasi mübarizə zamanı zorakılığın istənilən təzahürünü pisləyib və in-

di də qətiyyətlə pisləyir. "Bütün kənar müşahidəçilərə aydın idi ki, ABŞ-nin keçmiş prezidenti və yeni prezidentlik yarışının iştirakçısı Donald Trampın həyatı təhlükə altındadır. Namizəd Trampı ilk növbədə hüquqi vasitələrdən istifadə edərək siyasi arenadan uzaqlaşdırmaq üçün çoxsaylı cəhdlərdən sonra məhkəmələr, prokurorluq siyasi nüfuzdan salmağa və gücə getməyə çalışsa da, onun həyatının təhlükədə olduğu bütün kənar müşahidəçilərə aydın idi", - deyər Peskov bildirdi.

Məşhur iş adamı İlon Mask sabiq prezident Donald Trampın mitinqində təhlükəsizliyi təmin etməməkdə ABŞ Məxfi Xidmətinin günahlandırılıb. Mask bu barədə X sosial platformasında yazıb: "Məxfi Xidmət təqsirkardır. Nöqtə", - deyər o bildirdi. İş adamı platforma istifadəçilərindən birinin yazısına belə reaksiya verib. Həmin istifadəçi "New York Post" nəşrinin xəbərinə deyir ki, Məxfi Xidmət mitinqdə təhlükəsizliyi təmin etməməkdə yerli polisi ittiham edib. Mask bundan əvvəl Məxfi Xidmətin başçısını və Trampın mühafizə xidmətinin rəisini istefaya çağırmışdı. Sabiq prezidentin özü isə bildirib ki, ABŞ Məxfi Xidməti atəş açan şübhəli ilk cəhdə zərərsizləşdirməklə "fantastik iş" görüb.

ABŞ tarixində sui-qəsd tendensiyası

Donald Trampa qarşı sui-qəsd cəhdi dünya ictimaiyyətinə də şok effekti yarat-

maqla, həm də ABŞ tarixində oxşar hadisələri yenidən xatırladı. Belə ki, indiyədək ABŞ-nin dörd prezidenti sui-qəsd nəticəsində həyatını itirib.

İlk qurban vətəndaş müharibəsi dövründə Amerikaya rəhbərlik etmiş Abraham Linkoln olub. O, 1865-ci ildə Ford teatrının səhnəsində tamaşa zamanı prezident lojasına daxil olan aktyor Con Uilks Butun silahdan açdığı atəş nəticəsində yaralanıb və səhəri gün xəstəxanada ölüb.

16 il sonra - 1881-ci ildə ABŞ tarixində ölkə rəhbərinə qarşı növbəti sui-qəsd hadisəsi baş verdi. Amerikanın 20-ci prezidenti Ceys Abram Qarfildə dəmir yolu vağzalında açılan atəş və uğursuz müalicə nəticəsində o da iki ay sonra həyatını itirdi.

Bədbəxt hadisə ABŞ-nin 25-ci prezidentinin də başına gəlib. Vilyam Mak-Kinli 1901-ci il sentyabrın 5-də ümumamerika sərəhsində iştirak edərkən Polşa əsilli amerikalı anarxist Leon Frank Çolqos prezidentə tapançadan iki dəfə atəş açaraq onu ağır yaralaydı. Müdaxilələrə baxmayaraq, Mak-Kinli sentyabrın 15-də ölüb.

ABŞ-də ölümlə nəticələnən son sui-qəsd isə 1963-cü il noyabrın 22-də Prezident Con Kennediyə qarşı hazırlanmışdı.

O, həyat yoldaşı ilə Dallas səfəri çərçivəsində avtomobilində, təhlükəsizlik xidmətinin hər tərəfdən onu müşayiət etməsinə baxmayaraq, snayper tüfəngindən açılan iki atəş nəticəsində vəfat edib.

Bundan başqa, Donald Trampa oxşar hadisə 1912-ci ildə ikinci dəfə prezidentliyə namizəd olan Teodor Ruzvelto qarşı seçki kampaniyası vaxtı baş verib. O, çıxışı zamanı açılan atəş nəticəsində sinəsindən yaralanıb. Ruzvelto yaralanmasına baxmayaraq, çıxışını bitirdikdən sonra həkimə müraciət edib.

ABŞ tarixində oxşar hadisələr göstərir ki, bu ölkədə prezidentliyə namizədlərin seçki kampaniyası çərçivəsində həyatları təhlükə altında olur. Bununla belə qorxmadan siyasi arenada əzmlə öz çıxışlarına davam edən siyasətçilərin sui-qəsd cəhdindən sağ çıxmaları fonunda seçkilərdə uğurlu nəticələr də müşahidə edilir.

Co Bayden və Donald Tramp arasında keçirilən debatdan sonra hansı namizədin müzakirədə qalib gəldiyi ilə bağlı sorğuda da 67 faiz Trampın adını çəkib. Ekspertlərin qənaətinə görə, son hadisələr Donald Trampın növbəti seçkilərdə qalibgəlmə şansını artırır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası keçirilib

İyulun 15-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) növbəti iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə MSK-nın iyulun 12-də keçirilən iclasının protokolu təsdiqlənib.

Sonra sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə seçki komissiyalarının səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokollarının hazırlanma qaydası və sayı məsələsinə baxılıb. Protokolların MSK tərəfindən müəyyən edilmiş nümunələrin forma və mətninə uyğun olaraq, bir-bir ardıcıl nömrələnməklə və seriyaları göstərilməklə, 3 nüsxədən ibarət və hər bir nüsxəsi müxtəlif rəngdə karbonlaşdırılmış kağızdan buklet formasında olmaqla, dairə və məntəqə

seçki komissiyaları üçün onların sayına uyğun hazırlanması qərarı alınıb. Qərara əsasən, səsvermənin nəticələrinə dair protokollar, habelə aşağı seçki komissiyalarının hər biri üçün 30 ədəd nömrələnməmiş və karbonlaşdırılmamış kağızdan protokollar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin mətbəəsində mətbəə üsulu ilə hazırlanmalıdır.

İclasda daha sonra qarşıdan gələn Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə Müasir Musavat Partiyası, Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyası və Müsavat Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin qeydə alınması məsələsinə baxılıb. Komissiya sözügedən siyasi partiyalar tərəfindən təqdim olunan şəxslərin səlahiyyətli nümayəndələr kimi qeydə alınmasına qərar verib.

Media subyektlərinin nümayəndələri tərəfindən geniş işıqlandırılan iclasda, həmçinin cari məsələlərə baxılıb.

QƏRAR № 20/90

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2024-cü il 12 iyul tarixli iclas protokolunun təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2024-cü il 12 iyul tarixli iclasının protokolu təsdiq edilsin.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

15.07.2024

QƏRAR № 20/94

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Müsavat Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələrinin qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Müsavat Partiyası Divanının 2024-cü il 12 iyul tarixli Qərarı ilə səlahiyyətli nümayəndələr və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələr təyin edilməsi və həmin şəxslərin qeydə alınması üçün müvafiq sənədlər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) təqdim olunmuşdur.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, təqdim edilmiş şəxslərin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü və 52-ci maddələrinə əsasən **qərara alır**:

1. 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə aşağıdakı şəxslər Müsavat Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələri və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələri kimi qeydə alınsınlar:

Səlahiyyətli nümayəndələr:

Tahir Əli oğlu Hüseynov
Hidayət Fəhruz oğlu Allahverdi
Mayıl Vəli oğlu Vəliyev
Namik Yolu oğlu Niftili
Yusif Xudamədəd oğlu Qarayev
Natiq Ziyəddin oğlu İsrəfilov
Əbülfət Abdulla oğlu Hüseynov
Balabba Qədir oğlu Allahnəzərov
Mirbaba Mircavad oğlu Babayev
Əli Nəsir oğlu Qasımov
Yusif Namaz oğlu

Maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələr:

Oqtay Qəmbər oğlu Zeynalov
Fərman Həmid oğlu Həmidov
Elşad Rəqif oğlu Əsgərov
Feyruz İsmayıl oğlu İsmayilov
Əhliyar Ramazan oğlu Məhərrəmzadə
Malik Əli oğlu Həsənov
Azər Telman oğlu Şükürov.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

15.07.2024

QƏRAR № 20/91

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə seçki komissiyalarının səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokollarının hazırlanma qaydası və sayı barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) 100.1-100.6-cı maddələrinin tələblərinə görə, səsvermə protokollarının hazırlanması qaydası, mətni və forması, onların sayı, hazırlanmasına aid tələblər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) qərarı ilə səsvermə gününə ən gec 45 gün qalmış təsdiq edilməli və həmin protokollar səsvermə gününə ən gec 30 gün qalmış müvafiq qaydada hazırlanmalıdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 25 may 2015-ci il tarixli 10/89 və 10/90 sayılı qərarları ilə təsdiq edilmiş müvafiq izahlarla Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (bundan sonra - Milli Məclis) seçkilərdə əlaqədar səsvermənin nəticələrinə dair məntəqə və dairə seçki komissiyalarının yekun protokol nümunələrinin forma və mətni müəyyən olunmuşdur.

Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə səsvermənin nəticələrinə dair müvafiq seçki komissiyalarının protokolları Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən olunmuş nümunələrin forma və mətninə uyğun olaraq, bir-bir ardıcıl nömrələnməklə və seriyaları göstərilməklə, 3 nüsxədən ibarət və hər bir nüsxəsi müxtəlif rəngdə karbonlaşdırılmış kağızdan buklet formasında olmaqla, dairə və məntəqə

seçki komissiyaları üçün onların sayına uyğun olaraq, bir-bir ardıcıl nömrələnməklə və seriyaları göstərilməklə, 3 nüsxədən ibarət olmaqla hər bir nüsxəsi müxtəlif rəngdə karbonlaşdırılmış kağızdan buklet formasında, habelə həmin komissiyaların hər biri üçün 30 ədəd nömrələnməmiş və karbonlaşdırılmamış kağızdan səsvermənin nəticələrinə dair müvafiq seçki komissiyalarının protokolları Milli Məclisin mətbəəsində mətbəə üsulu ilə hazırlanmalıdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 25.2.6-cı, 25.2.11-ci, 28.2-ci, 28.4-cü və 100-cü maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:

1. 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən olunmuş nümunələrin forma və mətninə uyğun olaraq, bir-bir ardıcıl nömrələnməklə və seriyaları göstərilməklə, 3 nüsxə-

dən ibarət, hər bir nüsxəsi müxtəlif rəngdə karbonlaşdırılmış kağızdan buklet formasında olmaqla, dairə və məntəqə seçki komissiyaları üçün onların sayına uyğun olaraq, habelə həmin komissiyaların hər biri üçün 30 ədəd nömrələnməmiş və karbonlaşdırılmamış kağızdan səsvermənin nəticələrinə dair müvafiq seçki komissiyalarının protokolları Milli Məclisin mətbəəsində mətbəə üsulu ilə hazırlansın.

2. Qərarın icrası öz səlahiyyətləri daxilində Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyinə və Milli Məclisin mətbəəsinə həvalə edilsin.

3. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

15.07.2024

QƏRAR № 20/92

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Müasir Musavat Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsinin qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Müasir Musavat Partiyası Siyasi Şurasının 2024-cü il 10 iyul tarixli Qərarı ilə səlahiyyətli nümayəndələr və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə təyin edilməsi və həmin şəxslərin qeydə alınması üçün müvafiq sənədlər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) təqdim olunmuşdur.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, təqdim edilmiş şəxslərin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Səlahiyyətli nümayəndələr:

Şahlar Məmmədli oğlu Teymurov
Aynur Mütəllib qızı Ağayeva
Turxan Bəxtiyar oğlu Abdullayev
Əli Şəmistan oğlu İmanov

Lalə Tofiq qızı Quliyeva
Barat Fərman oğlu Atamov
Nailə Tofiq qızı Balayeva
Nargilə Musa qızı Abbasova
Asən Korim oğlu Bağirov

Maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə

Fazil Feyzi oğlu Yusubov.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

15.07.2024

QƏRAR № 20/93

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsinin qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyası Ali Məclisinin 2024-cü il 7 iyul tarixli Qərarı ilə səlahiyyətli nümayəndələr və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə təyin edilməsi və həmin şəxslərin qeydə alınması üçün müvafiq sənədlər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) təqdim olunmuşdur.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, təqdim edilmiş şəxslərin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü və 52-ci maddələrinə əsasən **qərara alır**:

1. 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə aşağıdakı şəxslər Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələri və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi kimi qeydə alınsınlar:

Səlahiyyətli nümayəndələr:

Cəfər İsa oğlu Əliyev

Paşa Məmməd oğlu Bayramov
Xatirə Telman qızı Bəşirova

Maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə

Məmməd İsmayıl oğlu Bayramov.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

15.07.2024

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Məzahir PƏNAHOV:

"Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə namizədlik üçün 431 nəfər müraciət edib"

Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə namizədlik üçün 431 nəfər müraciət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov MSK-nın iyulun 15-də keçirilən iclasında söyləyib.

O bildirib ki, 261 nəfərin namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiqlənib. Müraciət edənlərdən 213 nəfər imza vərəqi alıb və artıq onlardan 9-u imza vərəqlərini qeyd alınmaq üçün dairə seçki komissiyalarına geri qayıtarıb.

Rövzət QASIMOV:

"Dairə seçki komissiyalarında ümumilikdə 375 ekspert fəaliyyət göstərir"

"Ekspert qruplarının üzərində həddindən artıq böyük məsuliyyət var. Belə ki, məhz onların araşdırmaları nəticəsində dairə seçki komissiyaları müəyyən məlumatları aşkarlayıb və qərarlarını verirlər".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədrinin müavini Rövzət Qasimov MSK-nın iyulun 15-də keçirilən iclasında söyləyib.

Dairə seçki komissiyalarında ümumilikdə 375 ekspertin fəaliyyət göstərdiyini deyən R. Qasimov bildirib: "Ekspert qruplarının tərkibində hər dairədən üç nəfər var. Həmin ekspertlərin 128-i əvvəlki seçkilərdə müvafiq ekspert qruplarının tərkibində çalışıblar".

O bildirib ki, iyulun 17-də ekspert qruplarının digər üzvlərindən olan dairələr üzrə nümayəndələri üçün Gəncə, Şəki, Naxçıvan və Masallıda tədbirlər keçiriləcək.

Ekspert qrupları vətəndaşların seçki hüququna dair müraciətlərinin araşdırılmasına məsuldur

Mərkəzi Seçki Komissiyası layihələrini intensiv şəkildə həyata keçirir. Bu layihələrin əsas məzhi isə müxtəlif seçki subyektlərinin seçki prosesində rol və vəzifələrinin öhdəsindən kifayət qədər məlumatlı şəkildə gəlməsidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) sədrinin müavini Rövzət Qasimov söyləyib.

O bildirib ki, seçkilərə start verildikdən dərhal sonra seçki komissiyalarının atdığı ən mühüm addımlardan biri ekspert qruplarının formalaşdırılmasıdır. Belə ki, bu ekspert qrupları vətəndaşların seçki hüququna dair müraciətlərinin araşdırılmasına məsuldur.

Rövzət Qasimov əlavə edib ki, ekspert qrupunun üzvləri üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası ayrıca olaraq yaddaş kitabçası işləyib hazırlayıb. Artıq yaddaş kitabçası komissiyalarda fəaliyyət göstərən ekspert qrupunun üzvlərinə təqdim edilib.

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin yüksək səviyyədə təşkil olunub azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi, o cümlədən müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi məqsədilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) genişmiqyaslı kampaniyası ardıcıl və sistemli şəkildə davam edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, MSK-nın Milli Məclisə seçkilərlə əlaqədar fərqli istiqamətlər üzrə çoxsaylı layihələri əhatə edən maarifləndirmə proqramı çərçivəsində növbəti tədbirlər - seçki hüququ ilə bağlı müraciətlərə baxılmasına həsr olunan regional seminarlara start verilib. Ümumrespublika miqyaslı layihə qarşında gələn seçkilərdə vətəndaşların seçki hüquqlarını pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) və qərarlardan şikayətlərinin aradan qaldırılması məqsədilə dairə seçki komissiyaları nözdində fəaliyyət göstərən ekspert qrupu üzvlərinin məlumatının artırılmasına, bilik, bacarıq və işgüzar vərdislərinin daha da təkmilləşdirilməsinə hədəflənib.

Layihənin açılışı və ilk seminar iyulun 15-də Komissiyanın inzibati binasında MSK sədrinin müavini Rövzət Qasimovun giriş nitqi ilə başlayıb. Tədbirdə MSK nözdində ekspert qrupunun üzvləri, Katibliyin aidiyyətli struktur bölmələrinin əməkdaşları, həmçinin Bakı və ətraf rayonların 52 seçki dairəsi üzrə dairə seçki komissiyalarının müraciətlərinin araşdırılmasına məsul 156 eksperti iştirak edib.

Seminarlarda MSK nözdində ekspert qrupunda təmsil olunan komissiya üzvlərinin seçki hüququ ilə bağlı müraciətlərə baxılmasına dair təqdimatları dinlənilib. Əyani vəsaitlərdən də istifadə olunmuş keçirilən təqdimatlar seçki hüququnun pozulmasını iddia edən subyektlərin müraciətləri zamanı qarşıya çıxan məsələlər, şikayət

və müraciətlərin xarakteri, araşdırılma müddətləri, ardıcılığı, qaydaları və sübutların qiymətləndirilməsi, ekspert qrupu üzvlərinin həyata keçirəcəyi tədbirlər, qərarların qəbulu və tərzi, eləcə də digər mühüm məsələlər ətrafı şəkildə izah edilib. Seminar

nara qatılan dairə seçki komissiyalarının bütün ekspert qrupu üzvlərinə MSK tərəfindən hazırlanan Yaddaş kitabçası da təqdim olunub.

Tədbirin praktiki hissəsində seçki qanunvericiliyi, müraciət və şikayətlər, o cümlədən ekspert fəaliyyəti

ilə bağlı fərqli kazuuslar üzrə məşğələlər keçirilib, iştirakçılar sınaq testlərinin həllinə cəlb ediliblər.

Sonda fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılıb, həmçinin iştirakçıların maraqlandıran məqamlara aydınlıq gətirilib.

Regional seminarların növbəti mərhələsinin iyulun 17-də Gəncə, Naxçıvan, Şəki və Masallıda keçirilməklə ümumilikdə ölkə üzrə 125 seçki dairəsi dairə seçki komissiyalarının bütün ekspert qrupu üzvlərinə əhatə etməsi nəzərdə tutulur.

Parlament seçkilərində iştiraka maraq artıb

Ölkəmizdə çox əhəmiyyətli tarixi hadisələr yaşanır. 44 günlük Vətən müharibəsindəki şanlı Zəfər və 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində dövlətimizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa edildi. İllərlə torpaqlarından məcburi şəkildə ayrı düşən insanların doğma yurda qayıdışına start verildi. Elə bununla da ölkəmizdə yeni bir dövr başlandı. Azərbaycanın həyatında bütün sahələrdə gedən ciddi dəyişikliklər birmənalı olaraq növbədənəkar parlament seçkilərinin keçirilməsinə də ləğv etdi.

İlk dəfə bütün ölkə ərazisində keçirilmiş prezident seçkilərindən sonra Azərbaycanda yeni dövrün tələbinə uyğun parlamentin formalaşdırılması da zamanın tələbidir. Milli Məclisə növbədənəkar seçkilər zamanı müstəqillik dövründə ilk dəfə olaraq Qarabağ və Zəngəzuru təmsil edən millət vəkilləri məhz bu ərazilərdə keçirilən seçkilər nəticəsində mandat alacaqlar. Hakimi partiyadan olan deputatlar bu məqamı nəzərə alaraq seçkilərin 2 ay əvvəldə çəkilməsi təklifi ilə parlament sədrinə müraciət etdilər. Bununla bağlı dövlət başçısı sərəncam imzaladı.

Artıq Mərkəzi Seçki Komissiyası 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin yüksək səviyyədə təşkil olunub azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi, eləcə də müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi və məlumatlandırılması məqsədi ilə genişmiqyaslı kampaniyaya start verdi. İlk növbədə qeyd edək ki, ölkəmizdə bərqərar olan ictimai-siyasi sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi, bütün siya-

si qüvvələr arasında yaradılan bərabərlikli siyasi mühit seçkilərin ədalətli və şəffaf keçirilməsinə hər-tərəfli imkan yaradır.

Prezidentin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı"nın rəhbər tutmaqla hazırlanan və seçki iştirakçıları üçün müxtəlif istiqamətləri əhatə edən maarifləndirmə proqramı həyata keçirilməkdədir. Parlament seçkilərinin keçirilməyi 125 seçki dairəsi üzrə 6400-dən çox seçki məntəqəsində seçicilərin səs verməsi üçün bütün lazımı şərait yaradılır.

Sentyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərində işğaldan azad edilmiş bölgələrdə yaşayan vətəndaşlar ilk dəfə öz doğma yurdlarında səs verəcəklər. Xatırladaq ki, 2024-cü il fevralın 7-də olan prezident seçkilərində işğaldan azad olmuş bölgələrdə daimi əsaslarla 26 seçki məntəqəsi yaradılmışdı. Ümumilikdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 47 məntəqə fəaliyyət göstərirdi.

MSK-dan verilən məlumata görə, parlament seçkilərində həmin bölgələrdə məntəqələrin sayı kifayət qədər artacaq.

Seçkilərdə demokratikliyi və şəffafliyi təmin etmək məqsədi ilə geniş coğrafiyanı əhatə edən beynəlxalq müşahidəçilər üçün Milli Məclis, Xarici İşlər Nazirliyi və Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən dəvətlər göndərilir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan yeganə ölkədir ki, media subyektlərinin nümayəndələri heç bir qurumdan icazə almadan seçkilərin işıqlandırılması prosesində sərbəst şəkildə iştirak edə bilərlər. Azərbaycanda penitensiar müəssisələrdə cəza çəkən məh-

kuqların da səsvermə hüququ tam təmin edilir. Penitensiar müəssisələrdə keçirilən seçkilər təlimatına uyğun aparılır və xüsusi komissiya yaradılır. Seçki günü səsverməni izləmək üçün media subyektləri cəlb olunurlar.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2024-cü il iyunun 27-də keçirilmiş iclasında "Azərbaycan Respublikasının Ağdərə rayonunun yaradılması haqqında" 2023-cü il 5 dekabr tarixli Qanunla əlaqədar olaraq 96 sayılı Goranboy, 97 sayılı Tərtər-Naftalan-Goranboy, 118 sayılı Ağdam-Xocalı, 119 sayılı Ağdam kənd və 124 sayılı Şuşa-Ağdam-Xocalı-Xocavənd seçki dairələrinin hüddullarında və adla-

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Tarix öz-özünə yaranır. Onu insanlar yazırlar. Amma hər yazılan da, görülmüş iş də tarixdə özünə yer tapa bilməz. Görək elə bir iş imza atan ki, bunun qeyri-adiliyi, çətinliyi və bu çətinliyin necə qətiyyətlə dəf olmasına insanlarda inam, heyvət yarada bilən. Bu heyvət Ulu Öndər Heydər Əliyev Gəncənin də fimsalında yaratdı.

Belə ki, indi Gəncə ən inkişaf etmiş Avropa şəhərləri ilə müqayisə oluna bilər. Ümummilli Lider respublikamıza rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə Gəncə və gəncələrlə xüsusi qayğı göstərmiş, dəfələrlə qədim Nizami yurduna səfərlər etmişdir. Bu səfərlərdən sonra şəhərdə böyük infrastruktur dəyişiklikləri olmuş, yeni-yeni mədəniyyət obyektlərinin, sənaye müəssisələrinin təməli qoyulmuşdur. Bütün bunlar isə şəhər sakinlərində dəhəli rəhbərə dərin məhəbbət yaratmışdır.

Respublikamızın ikinci ən böyük şəhəri Gəncənin yaşının 4 min ilə bərabər olduğu artıq təsdiq edilmişdir. ABŞ-nin Smitsoniya İnstitutunun qədim Gəncə ərazisində üç dəfə apardığı arxeoloji qazıntıları isbat edilib ki, Gəncə 4 minillik şəhər mədəniyyətinə malikdir. Əlbəttə, bu 4 minillik tarixdə ilkər çox olub. Belə olmasaydı, qədim və həmişə-cavan Gəncə tarixi, mədəniyyəti, milli-mənavi dəyərlərimizə töhfə verən adət-ənənəsi, minlərlə abidəsi və böyük sənətkar övladları ilə fərqlənərdi. Xüsusilə şəhərin Şərqlə-Qərbdə körpü rolunu oynaması, əlverişli və füsunkar təbiəti onu həmişə diqqət mərkəzində saxlamışdır.

Lakin bütün bunlar qərəzsiz ötürməyib. Gəncə dəfələrlə yadellilərlə təvərin işğala məruz qalıb, dağıdılıb, talan olunub. Lakin yenidən əvvəlki özəmətinə qayıda bilib. Dəfələrlə adı dəyişdirilsə də, şəhər də, onun sakinləri də Gəncə sözü ilə sadıq qalıb, tapınıb, onu yaşadıb, yaddan çıxarmağa, unudulmağa imkan verməyiblər. Nəhayət, qədim Nizami yurdunun əsl adı ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yenidən özünə qaytarılıb və bundan sonra şəhərdə sürətli inkişafa start verilib.

Hələ sovet dönəmində, yeni Ulu Öndərin respublikaya rəhbərliyinin birinci dövründə şəhər yenidən qurulmağa başlayıb. Yeni müəssisələr əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsinə böyük dəstək olub. Qənnadı fabrikinin, xalça-mahud və toxuculuq kombinatlarında, əlvan metalların emalı, çini qablar, mexaniki və maşınqayırma zavodlarında minlərlə şəhər sakini işlə təmin edilib. Şəhərdə insanların mənzil-məişət şəraitinin təmin edilməsi üçün şəhərin müxtəlif ərazilərində 5 yeni mikrorayon salınıb. Yeni məktəblər, uşaq bağçaları açılıb. Şəhərin baş planının hazırlanması qərar alınmış və həm müxtəssislərlə, həm də ziyalılarla birgə müzakirələr aparılıb. Bütün təkliflər etibarlı götürüq edilib və ən başlıcası, müxtəssis rəyi önə çəkilib. Nəhayət ki, şəhərin baş planı ərəsəyə gəlib.

Baş planın həyata vəsiqə alması ilə şəhər infrastrukturunu tamamilə yenilənib. Ümumi görünüşü xələf gətirən qaz boruları, hötürçək toruna bənzəyən elektrik naqilləri, su, kanalizasiya xətləri, yüksək gərginlikli elektrik kəbelləri yerin altına salınıb. İndi bu sözləri yazmaq, söyləmək bəlkə də asandır. Lakin bu işin həcmi böyüklüyünü, çətinliyi məsələni miqdarını, gərgin günləri nəzərə alsaq, nə qədər böyük əmək sərf edildiyinin şahidi olarıq.

Gəncənin inkişafı ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra daha da sürətləndirildi. İkinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdan gərkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Gəncədə də yenidənqurmaya meydan verdi. İlk növbədə Gəncədə 1000-dən artıq binanın dam örtüyü dəyişdirildi. Fasadları ən müasir gərkəmə salınıb. Özü də bu zaman müasir memarlığın ən yeni formalarını istifadə olundu. Biri digərindən quruluşunda, bəzək ünsürlərində görə fərqləndirildi. Fərdi evlərin də dam örtüyü yeniləndi. İllərlə yaddan çıxan, unudulan tarixi abidələrə yeni həyat verildi. Pasportlaşdırılan 150 abidə tariximizin müxtəlif dövrlərinə bələdçilik etmək səlahiyyəti qazandı.

Artıq şəhər əvvəlki məkanına sığmırdı. Ulu Öndərin layiqli davamçısı olan Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin başladığı və yarıncıq qalmış işləri uğurla davam etdirdi. Dövlət başçısının müvafiq sərəncamı ilə ilk dəfə 5 qəsobə yaradıldı: Cavad xan, Məhsəti, Natovan, Sadıllı, Şıxzamanlı qəsobələri. Hər biri də ən müasir infrastrukturunu olmaqla abadlaşdırıldı. Məktəblər, uşaq bağçaları, səhiyyə ocaqları və digər xidmət obyektləri ilə birlikdə sakinlərin rahatlığına elə bir töhfə verildi ki, indi insanlar şəhərin mərkəzində çox həmin qəsobələrdə yaşamağı istəyirlər.

Məlumdur ki, Gəncə məşhur xan çinarları ilə dillər əzbərdir. Xan çinar xiyabanları, bu çinarların əklidiyi böyük səhərlər insanların isti yay günlərində gözünlə-könlünə rahatlıq, sərnilik gətirir. Qışın oğlan çağında xiyabanları, bağ-bağçaları bəzəyən gül-çiçək sakinlərin ruhunu oxşayır. Qısa vaxtda Gəncə parklar şəhərinə çevrildi. Fikrət Əmirov par-

Ulu Öndər Gəncəni yenidən qurub ucaltdı

Bu inkişaf indi də davam edir

ki, Nəriman Nərimanov parkı, İstiqlal parkı, Mirzə Şəfi parkı salındı. Gəncəlilər Ulu Öndərə öz məhəbbətini ifadə etmək üçün sahəsinə görə dünyada sayca ikinci olan Heydər Əliyev park-kompleksinin yaradılmasına başladılar. Az bir vaxtda park istifadəyə verildi. Sahəsi 450 hektar, uzunluğu 2 kilometr artıq olan bu park-kompleks zəngin bitki örtüyü, 1100 kvadratmetr ərazidə inşa edilən "Zəfər tağı" ilə qürurlanırlar. "Zəfər tağı"nın hündürlüyü 40 metrdir və 7 mərtəbədən, 6 odad açıq əyvandan ibarətdir. Ətrafı seyr etmək üçün burada 30 metr hündürlüyündə meydanca da var. 3500 nəfərlik amfiteatr, 7 hektar ərazini əhatə edən, bölgədə yeganə olan "Gəncəland", velosiped yolu, Ulu Öndərin möhtəşəm abidəsi, gözəl arxitekturalı Heydər Əliyev Mərkəzi ilə təkrarsızlığını, bənzərsizliyini etalonuna çevrildi. Möcüzə üçün hərtərəfli şərait yaradılıb, geniş işıqlandırma üçün hər iki tərəfində betondan ümumi uzunluğu 2,4 kilometr olan istinad divarı tikilib. Bulvarda Bayraq meydanı, "Əli və Nino" kompleksi, Mətbuat evi, Kitab evi, Uşaq Əyləncə və Ticarət Mərkəzi, üç kafe, restoran və kinoteatr, açıq havada attraksionlar və

digər sosial obyektlər inşa edilib. Burada Mirzə Şəfi parkı salındı. Gəncəlilər Ulu Öndərə öz məhəbbətini ifadə etmək üçün sahəsinə görə dünyada sayca ikinci olan Heydər Əliyev park-kompleksinin yaradılmasına başladılar. Az bir vaxtda park istifadəyə verildi. Sahəsi 450 hektar, uzunluğu 2 kilometr artıq olan bu park-kompleks zəngin bitki örtüyü, 1100 kvadratmetr ərazidə inşa edilən "Zəfər tağı" ilə qürurlanırlar. "Zəfər tağı"nın hündürlüyü 40 metrdir və 7 mərtəbədən, 6 odad açıq əyvandan ibarətdir. Ətrafı seyr etmək üçün burada 30 metr hündürlüyündə meydanca da var. 3500 nəfərlik amfiteatr, 7 hektar ərazini əhatə edən, bölgədə yeganə olan "Gəncəland", velosiped yolu, Ulu Öndərin möhtəşəm abidəsi, gözəl arxitekturalı Heydər Əliyev Mərkəzi ilə təkrarsızlığını, bənzərsizliyini etalonuna çevrildi. Möcüzə üçün hərtərəfli şərait yaradılıb, geniş işıqlandırma üçün hər iki tərəfində betondan ümumi uzunluğu 2,4 kilometr olan istinad divarı tikilib. Bulvarda Bayraq meydanı, "Əli və Nino" kompleksi, Mətbuat evi, Kitab evi, Uşaq Əyləncə və Ticarət Mərkəzi, üç kafe, restoran və kinoteatr, açıq havada attraksionlar və

bu abidə şəhərin 5 qapısından biri olan "Məqbərə" qapısının bərpasına variantdır. Burada Azərbaycan tarixinin bütün dövrlərini əks etdirən zəngin bir muzey fəaliyyət göstərir.

Qeyd edək ki, Gəncədə təkə bir ildə 5 muzeyin qırmızı lenti kəsilib. Bünövrəsini Prezident İlham Əliyevin qoyduğu və qırmızı lentinin kəsiləcəyi bu gözəllik məkanları ölkə başçısının və Heydər Əliyev Fondunun prezidentliyi, birinci xanım Mehriban Əliyevanın böyük qayğısı və himayəsi ilə ərəsəyə gəlmişdir. Ümumilikdə isə son 5 ildə 6 muzey istifadəyə verilməklə Gəncə həm də muzeylər şəhərinə çevrilməmişdir.

Gəncənin sürətli inkişafında uzunluğu 12 kilometr olan bir prospektin adı çəkməmək olmaz. Şəhərin iki giriş istiqamətini birləşdirən bu prospekti bəzəyən daş kitabələr, yarısqılı istinad divarları, arxitekturalı binalar, şəhərin ən qədim sahəsinə özündə əks etdirən qırmızı kərpicli binalar, qədim taxta qapılar tarixi memarlıq elementlərinin nişanəsidir. Zəngin bitki aləmi, gül-çiçək bu prospektin gözəlliyini bir qədər artırır.

Cavad xan küçəsi açıq səma altında bir tarix muzeyini xatırladır. Müasirliklə tarixi sənətin birləşməsi bu küçənin gələcəkdir. Çünki burada həm tarixin müxtəlif dövrlərinin əksi olan binalar, həm də gözəlliyi özündə cəmləşdirən fəvvarələr və digər obyektlər fəaliyyət göstərir.

Görülən işlər çərçivəsində Nizami Gəncənin məqbərəsində aparılan yenidənqurma işlərini də qeyd etmək yerinə düşər. Burada 7540 kvadratmetr sahəyə qranit plito dö-

Qeyd edək ki, qədim Nizami yurdu gözəlləşdikcə, onun şöhrəti də hər tərəfə yayılır. Məhz bunun nəticəsidir ki, 2016-cı ildə şəhər Avropa Gəncələr Paytaxtı elan edildi. Bununla bağlı şəhər mərkəzində 1,8 hektarı əhatə edən ərazidə Avropa Gəncələr Paytaxtı parkı salındı. Parkın mərkəzində hündürlüyü 5 metr olan "Gəncənin qanadları" abidəsi ucaldıldı ki, bu da parkın dizaynını zənginləşdirdi. Gəncənin 2016-cı ildə Avropa Gəncələr Paytaxtı olması ilə bağlı parkda xüsusi yaradılmış kompozisiya da qonaqlara xoş ovqat bəxş edir.

Yeni istifadəyə verilən "Gəncələr evi" zirzəmisini il birləkdə 4 mərtəbədən ibarətdir. Burada müxtəlif təyinatlı 50 otaq var. "Gəncələr evi"ndə gəncələrin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Son illər Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqının görkəmli oğlu, dünya poeziyasının səmərəli Nizami Gəncəvinin 870. dünyanın ilk demokratik qadımı və şeir ustadı Məhsəti Gəncəvinin yaradıcılığının 900. Avropa ilə Şərqi poetik təllərlə birləşdirən Mirzə Şəfi Vazehin 220 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında sərəncamlara uyğun olaraq tədbirlərin keçirilməsi istər şəhər sakinlərində, istərsə də qonaqlarda xoş təəs-sürət yaratmışdır.

Yubileylər ərəfəsində dünyanın görkəmli şərqşünas alimləri, Madrid klubunun üzvləri, bir sıra dövlət xadimləri və ictimai xadimlər şəhərdə keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmiş və öz dəyərli fikirləri ilə bu dəhəli müfəkkirlərin yaradıcılığını yüksək qiymətləndirmişlər. Dünyanın bir çox ölkələrində - İtaliya, ABŞ, Rusiya, Çin, Tacikistan və Qazaxıstanda Azərbaycan xalqının görkəmli şəxsiyyətlərinin əsərləri sərgilənmiş və müxtəlif dillərlə tərcümə olunaraq dünya xalqlarına çatdırılmışdır.

Dahi sair və müfəkkir Şeyx Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyi münasibətilə ilk dəfə olaraq dünyanın ən nüfuzlu beynəlxalq humanitar toplantıları - I Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu və Madrid klubunun iştirakçıları olan dünyanın 30-dan çox ölkəsindən görkəmli sabiq dövlət və hökumət başçıları, Nobel mükafatçıları, şərqşünas alimləri Gəncədə dahi ədibin silsilə yubiley tədbirlərində iştirak etmişlər.

Bütün bu nailiyyətləri gəncələrlə bəxş edən Ulu Öndərin yubileyləri də gəncələr tərəfindən böyük hörmətlə qeyd edilir. Gəncələr dəfələrlə şəhərin mərkəzi meydanında dahi rəhbərə həsr edilmiş fləşmob aksiyası keçirməklə ona məhəbbətini ifadə etmişlər. Bununla onlar demək istemişlər ki, cəhaşşümül şəxsiyyət olan Ulu Öndərimizin ideyaları bu gün də yaşayır.

Beynəlxalq elmi və ictimai, mədəni əlaqələri genişlənməmiş Gəncə özünün tarixində ilk dəfə olaraq İtaliyanın Turin, Çexiyanın Olomoiçs, Türkiyənin Əskişəhər, İranın Təbriz şəhərləri ilə qarşılaşmışdır. Bu şəhərlərlə Gəncəni qarşılaşdırən ən mühüm dəyər isə qədim, zəngin tarixi ənənələri, dünyada tanınmış müfəkkirləri ilə seçilməsidir.

Dinamik inkişafın fonunda qədim Gəncə həm də gəncəşir. Məhz bunun nəticəsidir ki, Gəncə Azərbaycanın "Gəncələr paytaxtı" elan edildi. Bu, şəhərimizin inkişafına və gəncələşməsinə verilən mədəni qiymət idi. Qeyd edək ki, 2012-ci ildən başlayaraq Azərbaycanın "Gəncələr paytaxtı"nın seçilməsi üçün əhalisi 50 min və daha çox olan şəhər və rayonlar iştirak etdiyi seçimlərdə Gəncə ilk dəfə "Gəncələr paytaxtı" müsabiqəsinin lideri oldu.

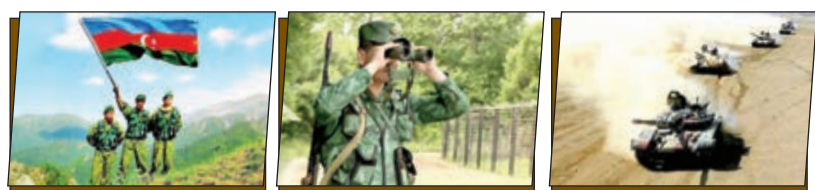
Bütövlükdə, "Gəncələr paytaxtı" adını daşdığı 2012-ci il ərzində Gəncə şəhəri ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən gəncələr siyasətinə böyük töhfələr verdi. Bu cür xoşməramlı, gənc nəslin inkişafına xidmət edən tədbirlərin keçirilməsi isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu gəncələr siyasətinin məzmunu və keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymasına və siyasətin uğurla davam etdirilməsinə göstəricisidir.

Bu uğurdan sonra Gəncə Avropanın Gəncələr Paytaxtı olmaq üçün özündə güc və qüvvə tapdı. 2013-cü ildə "Avropa Gəncələr Paytaxtı-2016" müsabiqəsində Gəncə şəhərinin namizədliyi irəli sürüldü və gərgin keçən mübarizə şəraitində Gəncə 2016-cı ilin Avropa Gəncələr Paytaxtı seçildi. Bu gün Gəncə Avropanın ən nüfuzlu beynəlxalq gəncələr tədbirlərinə evsahibliyi edir.

Əlbəttə, bütün bu uğurlar qədim Nizami yurdunun təntənəsi, ölkədə qazanan uğurların rəmzidir. Qazanan uğurlar eyni zamanda dövlət başçısının daxili və xarici siyasətinin məntiqi nəticəsi kimi dəyərləndirilməlidir.

Böli, bu gün gəncələr özərləri xoşbəxt hesab edirlər. Bu xoşbəxtliyi isə onlara Ümummilli Lider Heydər Əliyev bəxş etmişdir. Onlar sevinirlər ki, dahi rəhbərin ideyaları Prezident İlham Əliyevin uzagğorən siyasəti ilə uğurla davam etdirilir. İndi şəhərdə kimdən soruşsan, ürək sözləri bir cümlə ilə ifadə edər: "Biz xoşbəxt xalqıq ki, Heydər Əliyev kimi Ümummilli Lider, İlham Əliyev kimi Prezidentimiz var".

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Vətən deyəndə...

● Qarabağ Azərbaycandır!

Sən zəfər qazanmısan, Azərbaycan əsgəri!

Saxtakarlıqda mahir olan ermənilər uzun illər idi ki, ordularının gücü olduğu haqqında həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq aləmdə mif yaratmış, əfsanələr uydurmuşdular. Guya qüdrətlidirlər, məğlubedilməzdir, güclüdür. Amma elə 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində ordumuzun uğurla başa çatdırdığı hücumlar bu uydurmanın, bu mifin puç olduğunu göstərdi.

2020-ci il sentyabr ayının 27-dən başlayan döyüşlərdə isə Azərbaycan Ordusunun qazandıqı böyük uğurlar dünyaya bir daha nümayiş etdirdi ki, erməni ordusu gücsüzdür, təriflərə deyil, məğlub olmağa, darmadağın edilməyə layiqdir. Azərbaycan Ordusunun hissələri yurdumuzun azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə erməni işğalçılarına sarsıdıcı zərbələr endirdi, yağıları ağır məğlubiyyətlərə uğradıldı. Bu uğurlar bir daha göstərdi ki, ordumuz güclüdür, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü qorumağa qadir və hazırdır.

Düşmən ordusu məhvə məhkum idi. Çünki o işğalçı idi, qaniçon idi. İllər idi ki, torpaqlarımızı işğalda saxlayırdı. Əli xalqımızın qanına batmışdı. Boş bəyanatlar verərək işğalına haqq qazandırmışa çalışsa da, heç nəyə nail ola bilmirdi. Çünki tarixi haqqı, reallığı dəyişməyə gücü çatmırdı. Çata da bilməzdi, çünki haqsız idi, saxtakar idi.

Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsində haqq işimiz uğrunda vuruşdu. Uzun illər düşmənin işğalında qalmış torpaq-

larımızın azadlığı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda cəsarətlə meydana atıldı. Şəhidlərimizin intiqamını, qisasını almaq namına vuruşdu.

Tarix dəfələrlə sübut edib ki, haqq işi uğrunda savaşanlar nə qədər böyük çətinliklərlə üzləşsələr də, sonunda mütləq qalib gəlirlər. Döyüş meydanlarından gəriyə, xalqın yanına zəfərlərlə döndürülər. Azərbaycan Ordusu da İkinci Qarabağ müharibəsindən xalqını sevindirən uğurlarla çıxdı. Dağlıq və sarsıdıcı zərbələr ilə erməni qoşunlarını məhv etdi, ürəklər, könüllər qələbə sevinci bəxş etdi. Ağdama, Cəbrayıl, Füzuliyə, Zəngilana, Qubadlıya, Kəlbəcəərə, Laçına, Şuşaya, Xankəndiyə, Xocalıya, bir sözlə, Qarabağa və Şərqi Zəngəzura gedən yolları üzümüzdə açdı.

İgid Azərbaycan əsgəri mövqeyində möhkəm dayandı...

Qarabağ uğrunda başlanan müharibə şəhərimizin mənzərəsinə də xeyli dəyişdi. Ordumuzun cəbhədə erməni işğalçıları üzərində qazandıqı zəfərlər, uğurlar xalqımızın ürəyində qalır. Bu müharibə xalqımızı bir-birinə daha da yaxınlaşdırdı, daha da mehribanlaşdırdı.

Ordumuzun Cəbrayıl, Füzulini, Zəngilani, Qubadlı, Şuşanı və başqa şəhər və kəndlərini erməni qoşunlarından azad etməsi xalqımızın qələbəyə olan inamını daha da artırdı. Hamı bir nəfər kimi yurdumuzun erməni işğalçılarından təmizləyən zabitinə,

əsgərinə böyük sevgi və məhəbbət bəslədi. Bunu hər addımda gördük.

Yurdumuzun erməni işğalçılarından azad edilməsi uğrunda müharibə başlanandan efrirlərdə, ekranlarda daha çox vətənpərvərlik mövzusunda mahnılar oxunurdu, filmlər göstərilirdi. Hiss olunurdu ki, hər bir sənət adamı, hər bir vətəndaş erməni qoşunlarını üzərində qələbələrimiz, zəfərlərimiz naminə nəsə etmək istəyir, bu müqəddəs işə əl tutmağa çalışır. Azərbaycan Ordusunun uğurlarından ruhlanan bəstəkarlar da hərəkatə gələrək yeni-yeni vətənpərvərlik mahnıları bəstələyirdilər. Onların bu mahnılarına qulaq asdıqca vətənpərvərlik hisslərimiz daha da coşurdu. Hərbi marş və mahnıların içərisində

elələri var idi ki, qısa zaman ərzində dillər əzbəri oldu.

Sevindirici hal o idi ki, vətənpərvərlik mahnılarını böyükdən kiçiyə hamı oxuyurdu. Bir dəfə təsadüfən bunun şahidi olduq. Gördüyümüzdən, eşitdiyimizdən ürəyimiz dağa döndü. Şəhərimizin sıx yaşayış sahəsi olan məhəllələrinin birindən keçərkən azyaşlı uşaqların xora "İgid əsgər möhkəm dayan..." mahnısını oxuduqlarını eşitdik. Bir anlıq ayaq saxlayıb onlara qulaq kəsildik. Yurdumuzun azadlığı uğrunda gərgin döyüşlərin getdiyi günlərdə uşaqların bir yerdə hərbi mahnını oxumaları bizi sevindirməklə bərabər, həm də kövrəldi. Sanki uşaqlar bu mahnını oxumaqları ilə Qarabağda vuruşan əsgərlərə arxa durmaq, dayaq olmaq istəyirdilər.

Bəli, Vətən müharibəsinin davam etdiyi həmin günlərdə igid əsgərlərimiz mövqelərində möhkəm dayanıb düşməni sarsıdıcı zərbələr vurur, qan uddururdular. Vətənin taleyindən narahət olan uşaqlar da tam əmin idilər ki, qələbə bizimlədir. Çünki igid Azərbaycan əsgərləri mövqelərində lap möhkəm dayanmışdılar. Elə buna görə də düşmənin üzərində tarixi Zəfər qazandılar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

● Tarix yazan oğullar

O da vətənpərvərlik nümunəsi göstərənlərdən biri idi

Uşaqlıqdan tərərli idi. Geri çəkilməyi, məğlub olmağı sevməzdi. Qoçaq, mərd olduğu qədər də dürüst və xeyirxah idi. Söz verdisə, mütləq əməl edərdi... Elçin Ağaqlı oğlu Tağıyev 1989-cu il iyulun 1-də Biləsuvar rayonunun Zəhmətəbad kəndində dünyaya gəlmişdi. Onun sadə, zəhmətkeş ailəsindən öyrəndiyi gözəl keyfiyyətlərdən biri də əməksevərlik idi.

Ailənin beş övladından, iki qardaşdan biri olan Elçin 1995-ci ildə Ə.Rəhmətov adına Zəhmətəbad kənd tam orta məktəbinə gedib. Hər sahəsində erkən yaşlarından maraqlı göstərən, 2004-cü ildə doqquzuncu sinfi bitirən Elçin Tağıyev Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə daxil olub. Elçin hərbi məktəbi də əla qiymətlərlə bitirib. Təhsilini davam etdirib. O, 2007-2011-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) oxuyub. Ali hərbi təhsilini başa vuran Elçin Tağıyev 2011-ci ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Qusar rayonunda yerləşən "N" saylı hərbi hissəsində leytenant hərbi rütbəsində xidmətə başlayıb.

O, mülayim xasiyyətli, şəxsiyyətli, çalışqan, diqqətli, öz peşəsinin məsuliyyətini dərindən dərək edən Elçin Tağıyev tabeliyində olan əsgərlərə qarşı səmimi, mehriban olduğu qədər də ciddi və tələbkər idi.

Vətənpərvər, cəsur, qorxmaz hərbiçinin ən böyük arzusu Ermənistan işğalına son qoynulması, təcavüzkar ölkənin silahlı qüvvələrinin məğlub edilməsi olub. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun azadlığı uğrunda döyüşlərə atılmağa hər an cəhd edib.

Bələ bir məqam yetişir. 2016-cı ilin 2-5 aprelində baş verən tariximizə Aprel dö-

yüşləri adı ilə düşən savaşda dostu baş leytenant Ziya Həsənov şəhid olandan sonra Elçin Tağıyev Müdafiə Nazirliyinə gedib. Hər sahəsində erkən yaşlarından maraqlı göstərən, 2004-cü ildə doqquzuncu sinfi bitirən Elçin Tağıyev Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə daxil olub. Elçin hərbi məktəbi də əla qiymətlərlə bitirib. Təhsilini davam etdirib. O, 2007-2011-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) oxuyub. Ali hərbi təhsilini başa vuran Elçin Tağıyev 2011-ci ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Qusar rayonunda yerləşən "N" saylı hərbi hissəsində leytenant hərbi rütbəsində xidmətə başlayıb.

Cəbhənin bütün istiqamətlərində Müzəffər Azərbaycan Ordusu işğalçı Ermənistanın silahlı qüvvələrinə ardıcıl olaraq ağır zərbələr endirirdi. Qoşunlar otuz ilə yaxın zəbt etdikləri Azərbaycan torpaqlarında məğlubiyyətlə uğradılaraq addım-addım geri çəkilməyə, döyüş mövqelərini qoyub qaçmağa məcbur olurdular.

Kapitan Elçin Tağıyev bir sıra uğurlu əməliyyatlarda iştirak edərək fədakarlıqlar göstərdi. Həmin döyüşlərdə Elçin Tağıyev rəhbərliyi ilə düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsi və texnikası məhv edildi, işğalçıların ağır itkilər verərək geri çəkildikləri.

lər. Taliş və Suqovuşan istiqamətində döyüşən qəhrəman zabitimiz həmin strateji ərazilərin işğaldan azad olunmasında taburu ilə birlikdə şücaət göstərdi.

Qəhrəman kapitan əmin idi ki, igid oğullarımızın hər döyüşü Azərbaycan Ordusunu Böyük Zəfərə aparır. Onun arzu etdiyi, inandığı kimi də oldu. Ancaq igid kapitan Elçin Tağıyev həmin şanlı tariximizin yaşandığı günləri görmədi. O, Taliş istiqamətində gedən ağır döyüşlərdə, oktyabrın 1-də qəhrəmancasına şəhid oldu.

Vətənin azadlığı, bütövlüyü uğrunda döyüşdə canından keçmiş hərbiçimizin nəşi 2020-ci il noyabrın 28-də dünyaya göz açdığı Biləsuvar rayonunun Zəhmətəbad kəndinə götürülərək dəfn edildi.

Vətən müharibəsində böyük rəşadət və igidlik göstərərək şəhidlik zirvəsinə ucalan Elçin Tağıyev ölümündən sonra Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Qarabağ" ordeni, "Vətən uğrunda" və "Suqovuşan azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edildi.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Ölməzliyə qovuşanlar

Nakam bir ömür...

Qarlı-çovğunlu bir qış günü şəhərin ala-toranında "post"dan evə qaçıdan Məzahir səkkiz aylıq körpəsi Allahverdi və həyat yoldaşı Aybanızı də götürüb kənd camaatı ilə birlikdə keçilməz qarlı aşırımlara üz tutdular. Beləliklə, qədim bir xalqın dədə-baba yurdundan, tarixi torpaqlarından böyük köçü başladı. Bununla qədim bir türk torpağı da sahibsiz qalmış ruhların məzarlığına çevrildi... Elə o gündən də Allahverdi adlı səkkiz aylıq körpənin taleyinə əzəbli günlərin gündəlikləri yazılmağa başladı.

Allahverdi böyüdükcə ürəyində qəzəb və həsrət də pöhrələndirdi. Hər gün valideynləri ona öz qədim dədə-baba yurdlarından, Qərbi Azərbaycanda qoyub gəldikləri xoşbəxt günlərin xatirələrindən, vətəndən, torpaqdan danışdırlar.

Ürəyində sevgi olmayanlar qəhrəman ola bilməz. Bu sevdada olan Allahverdi də öncə Vətəndir, - deyirdi. Elə bu düşüncə ilə yaşadığı gündə ki, 44 günlük Vətən müharibəsinin tarix yazan qəhrəmanlarından biri də o oldu. Özü tarixə qovuşsa da, illər, əsrlər keçəcək, qəhrəmanlığı yaşayacaq.

Şəhət Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kəşfiyyatçı giziri, qəhrəmanlıq dastanımızın şərəf salnaməsini yazanlardan biri, qəhrəman döyüşçü Allahverdi Məzahir oğlu Ələkbərovdan gədir.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın Milli qəhrəmanları Polad Həşimov və İlqar Mirzəyevin xatirəsi yad edilib

Azərbaycanın Milli qəhrəmanları - general-mayor Polad Həşimovun və polkovnik İlqar Mirzəyevin şəhid olmasının dördüncü ildönümü ilə əlaqədar İkinci Fəxri xiyabanda məzarları ziyarət olunub.

Ziyarət zamanı Tovuz döyüşlərinin Azərbaycanın hərbi tarixinə zəfər döyüşü kimi daxil olduğu, həmçinin Azərbaycan Ordusunun düşmənin hər cür təxribatlarının və gözlənilməz hücumlarının qarşısını qətiyyətlə almaqda çətinlik çəkmədiyini bir daha göstərdiyi diqqətə çatdırılıb.

Bildirilib ki, Tovuz döyüşlərində ordumuzun əsgər və yüksək rütbəli zabitləri qəhrəmanlıq, igidlik nümunələri göstərərək, erməni işğalçılarının törətdikləri təxribatların qarşısını qətiyyətlə alıblar. Təəssüf ki, həmin döyüşlər zamanı general-mayor Polad Həşimov, polkovnik İlqar Mirzəyev kimi mərd, vətənpərvər oğullar şəhidlik zirvəsinə ucalıblar. Lakin onların qanlı yerdə qalmayıb, qisasları alınıb. Həmin qəhrəmanların izi ilə gedən gənclər 44 gün ərzində dünya hərbi tarixində indiyə qədər qeydə alınmayan salnamələr yazıb, ərazi bütövlüyümüzü bərpa ediblər. Ötən il konstitusiyaya quruluşumuzun bərpa edilməsindən sonra isə bu şərəfli missiyanın uğurla sona yetdiyi vurğulanıb. Qeyd olunub ki, bu gün xalqımız öz Milli qəhrəmanlarının xatirələrini alnıaçıq şəkildə anır, onlara minnətdarlıqlarını ifadə edirlər.

"YAŞAT" Fondu şəhid övladları üçün Londonda yay məktəbi təşkil edib

"YAŞAT" Fondunun təşkilatçılığı, "Azərkontrakt" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin baş sponsorluğu və Azərbaycanın milli daşıyıcısı "Azərbaycan Hava Yolları"nın tərəfdaşlığı ilə Birləşmiş Krallığın paytaxtı Londonda ikinci "YAŞAT" yay məktəbi başlayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumatına görə, iyulun 13-də fərdi olaraq iştirakçıları Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan yola düşüblər. On dörd gün davam edəcək "YAŞAT" yay məktəbinin əsas

məqsədi şəhid övladlarının dünyagörüşünü, dil biliklərini və bacarıqlarını artırmaq, mədəniyyət mübadiləsində aktiv iştiraklarını təmin etmək, vaxtlarını səmərəli keçirmələrinə, yeni tanışlıqlar və dostluqlar əldə etmələrinə dəstək olmaqdır.

İyulun 27-dək davam edəcək yay məktəbi London Universitet Kollecinə

(University College London - UCL) keçirilir. Program müddətində iştirakçılar gündəlik üçsaatlıq ingilis dili dərslərində, şəhər ekskursiyasında, tarixi abidələr və muzey ziyarətlərində iştirak edəcəklər.

Yay məktəbinin iştirakçıları ölkəmizdə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında ən uğurlu nəticə əldə etmiş 12 nəfərdən ibarətdir.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Avro-2024

Yamalin çempionluq sevinci

İspaniyanın Avropa çempionu adını qazanmasında böyük pay sahiblərindən biri də 17 yaşlı Lamin Yamal oldu.

Göstərdiyi baxımlı oyunla diqqətləri üzərinə çəkən "Barselona"nın yetirməsi gələcəyin böyük futbolçusu olmaqla bu yolda inamla addımlayır.

Final oyunundan sonra Yamal qələbə sevincini öz azyaşlı qardaşı və anası ilə qeyd edib. Bununla bağlı görüntülər tezliklə sosial şəbəkələrdə sürətlə yayılıb və böyük marağa səbəb olub.

Final

İspaniya - İngiltərə - 2:1
Qollar: Niko Uilyams, 47 (1:0), Koul Palmer, 73 (1:1), Mikel Oyarzabal, 87 (2:1)
Baş hakim: Fransua Leteksye (Fransa)
Berlin, Olimpiya stadionu

REKORDÇULARIN ZƏFƏRİ

İspaniya millisi sayca 4-cü dəfə Avropa çempionu oldu

Turnir başlayandan etibarən oynanılan futbola, taktiki hazırlığa görə ən formada olan komanda İspaniya idi. Çünki həm toplu, həm də topsuz oyunda üstünlükləri çox idi. İngiltərə rəqibin basqısını qırmaq üçün ikinci fazaya çox yüklənməli idi. Belə olacağı halda, hücum bölgəsində ispanların say baxımından çoxalması çətinləşə bilərdi.

Hakimin start fitindən sonra ingilislər meydanın mərkəzində 20 dəqiqə ispanlara demək olar ki, göz açmağa imkan vermədilər. Daha çox fiziki gücə üstünlük verən Sautçeytin komandası qazanılan topu oyuna daxil etməkdə çətinlik çəkirdi. Yəni İspaniyanın oyun planı pozulsa da, özləri də hücum qurmaqda problemə üz-ölşirdilər. Bu qədər fiziki gücün təbii edildiyi planda İngiltərənin ikinci hissədə çətinlik çəkəcəyi gözlənilən idi.

Fasilədən sonra hücumu düşünən İngiltərə xüsusilə müdafiə fəzasının cinahlarında boşluqlara yol verməyə başladı. Nəticədə 2-3 sürətli ötürmə ilə İspaniya

hesabı açdı. Qoldan sonra topu İngiltərəyə verib topsuz oyuna nəzarət etməyə çalışan ispanlar qapıları qarşısında təhlükəli epizodlar yaşadılar. Bunlardan biri də qolla nəticələndi.

Hər kəs matçın əlavə vaxta gedəcəyini düşündüyü bir vaxtda ispanların məşqçilər korpusu etdiyi dəyişikliklə ingilisləri tələyə saldı. Hücumun mərkəzində çıxış edən Moratanın oyundan çıxarılması ilə İngiltərə müdafiəni meydanın rəqibə aid hissəsində qurmağa cəhd etdi. Nəticədə meydançaya əvəz etmədən daxil olan Mikel Oyarzabal komandasına qələbə qazandıran qolu vurmağı bacardı.

Beləliklə, 2:1 hesabı ilə qələbə qazanan İspaniya yeni rekordla imza ataraq çempionluq sayını 4-ə çatdırdı. İngiltərə yığması isə ardıcıl ikinci dəfə Avropa çempionatının finalında uduzdu.

Qeyd edək ki, bu iki komandanın 95 illik rəqabəti 1929-cu ildə yoldaşlıq görüşündə futbol yaradıcılarının 3:4 hesabı məğlubiyyəti ilə başlayıb. Ümumilikdə komandalar bu müddət ərzində 27 dəfə qarşılaşıblar. 13 dəfə ingilislər, 10 dəfə ispanlar qalib gəliblər. Top fərqi də britani-

yalıların xeyrinədir - 45:32. Rəqabətdə ən böyük hesab 1931-ci ildə qeydə alınıb. İngilislər 7:1 hesabı ilə qalib gəliblər.

Avropa çempionatlarının final mərhələsində komandalar cari hələdici mərhələyədək 2 dəfə üz-üzə gəliblər. 1980-ci ildə qrupda İngiltərə 2:1 hesabı ilə qalib gəlib. 1996-cı ildə 1/4 finalda qolsuz oyunun yekununda eyni tərəf penaltılarda üstün olub (4:2). Qitə seçmələrində də ingilislər rəqibə şans verməyiblər. 1968-ci ildə 1:0 və 2:1 hesabları ilə qalib gəliblər.

Əvəzində dünya çempionatında üstünlük ispanların tərəfindədir. 1950-ci il mundialında qrupda İspaniya 1 qolla qalib gəlib, 1982-də isə ikinci qrup mərhələsində qarşılaşma qolsuz bərabərliklə yekunlaşıb.

2018-ci ildə Millətlər Liqasındakı iki oyun bu komandaların son qarşılaşmaları olub. İlk oyunda ispanlar (2:1), ikinci görüşdə ingilislər (3:2) qalib gəliblər. 19 yoldaşlıq görüşündə 9 dəfə qalib gəlib, 8 dəfə uduzan İspaniya 36:25 top fərqi üstünlüyə malikdir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Fuentedən qələbə şərh

"Mən bundan daha xoşbəxt ola bilməzdim. Biz əsl komandaylıq, Avropa çempionlarıyıq. Futbolçularım fəxr edirəm. İspaniyanın müxtəlif yerlərindən dəstəyə görə təşəkkürümü bildirirəm".

Bu sözləri İspaniya millisinin baş məşqçisi Luis de la Fuente finalda İngiltərəyə qalib gəldikləri oyundan (2:1) sonra mətbuat konfransında deyib.

O, komandasının dünyanın ən yaxşısı olduğunu bildirib: "Fasilədə futbolçulara xüsusi nəşə demədim. Sadəcə onların şüurunda bizim kim olduğumuz fikrini gücləndirməyə çalışdım. Bu, güvən məsələsi idi. Futbolçularım dünyanın ən yaxşılarıdır. Mən bunu əvvəllər demişəm və indi də onu düşünürəm. Və biz həmişə bundan da güclü ola bilərik".

"İspaniya bu turnirdə ən yaxşı komanda idi"

"Sona qədər mübarizə apardım. Düşünürəm ki, bu gün topa kifayət qədər yaxşı nəzarət edə bilmədik".

Bu sözləri İngiltərə millisinin baş məşqçisi Qaret Sautçeyt finalda İspaniyaya uduzduqları oyundan sonra mətbuat konfransında deyib. O, 1:2 hesablı məğlubiyyəti belə şərh edib: "Yaxşı müdafiə olunduq, amma topu qazananda təzyiqləndik. Biz bunu edə bilmədik. Bu, rəqibin oyuna daha çox nəzarət etməsi deməkdir və bu, bizi yorurdu. Buna baxmayaraq, hesabı bərabərləşdirə bildik. Sonda hətta ikinci qolu vura bildik. Amma düşünürəm ki, İspaniya bu turnirdə ən yaxşı komanda idi".

Makqregor 1 milyon avro uddu

İki çəki dərəcəsinə keçmiş UFC çempionu, irlandiyalı qaydasız döyüşçü Konor Makqregor daha əvvəl 2024-cü il futbol üzrə Avropa çempionatında hələdici görüşdə İspaniya millisinin qələbəsi ilə bağlı mərcinin skrinşotunu dərc edib. Ümumilikdə o, 1 milyon avrodan çox pul qazanıb.

"Ad günüm üçün bir milyon avro!" - deyər irlandiyalı sosial şəbəkələrdəki səhifəsində yazıb.

UEFA-dan 28,5 milyon avro qazandı

"Avro-2024"ün qalibi olan İspaniya millisi bu turnirdə maksimum gəlir əldə edib. Finalda İngiltərəni məğlub edən (2:1) yığma yarışda iştirak etdiyinə görə 9,25 milyon avro qazanıb. Qrup mərhələsindəki 3 qələbə İspaniyaya 3 milyon avro verir.

Komanda 1/8 finaldakı qələbəyə görə 1,5 milyon avro, 1/4 finaldakı qalibiyyətə görə isə 2,5 milyon avro əldə edib. Yarımfinaldan 4 milyon avro qazanan ispanlar turnirin çempionu olduqları üçün 8 milyon avroluq gəliri də təmin ediblər.

UEFA-nın rəsmi saytında yer alan maddəyə görə, qrup mərhələsindəki hər üç matçda qələbə qazanaraq çempion olan komanda maksimum mükafata - 28,25 milyon avroya sahib olur. Bu da o deməkdir ki, İspaniya millisi UEFA-dan 28,25 milyon avro alacaq.

"Avro-2024"ün 2-cisi olan İngiltərə millisi isə 24 milyon avro qazanıb.

"Avro-2024"ün 6 bombardiri

Avropa çempionatının bombardiri adını 6 futbolçu bölüşüb. Jorj Mikautadze (Gürcüstan), Camal Musiala (Almaniya), Kodi Qakpo (Hollandiya), Dani Olmo (İspaniya), İvan Şrants (Slovakiya) və Harri Keyn (İngiltərə) hərəyə 3 qol vurublar.

UEFA daha əvvəl üç qol vuran bütün oyunçular arasında "Qızıl buts"u bölüşəcəklərini açıqlamışdı.

Turnirin finalında İspaniya İngiltərəyə 2:1 hesabı ilə qalib gəlib. Qaliblərin qollarına Niko Uilyams və Mikel Oyarzabal imza atıb. İngilislərin heyətində Koul Palmer fərqlənib.

"Nəticə ədalətlidir"

Moskva "Spartak"ının və Rusiya millisinin sabiq yarımmüdafiəçisi Aleksandr Samedov 2024-cü il Avropa çempionatının İspaniya və İngiltərə yığmaları arasında keçirilən final oyununu şərh edib.

Qeyd edib ki, simpatiyası ispanlara idi: "Düşünürəm ki, onlar qələbəyə daha çox layiq idilər. Final kifayət qədər maraqlı alındı, ingilislər keyfiyyətli oyun nümayiş etdirdilər, amma ispanlar xüsusilə ikinci hissədə daha kəskin idilər. Birinci hissə, sözün düzü, bir az qapalı keçdi, heç bir şans olmadı, ikinci hissədə İspaniya daha çox imkan yaratdı və hesab 1:0 olarkən yenidən qol vurmaq şansını qazandı. Yaxşı final oldu, mənim üçün maraqlı idi. Hesab edirəm ki, nəticə ədalətlidir".

"AzərEnerji" ağacəkmə aksiyası keçirib

2024 - "Yaşıl Dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində "AzərEnerji" "yaşıl enerji"nin əhatəsini genişləndirməklə paralel olaraq, kompleks yaşllaşdırma aksiyalarını davam etdirir.

COP29 tədbirinin keçiriləcəyi noyabr ayına qədər 29 min ağac əkilməsini qarşısına məqsəd qoyan "AzərEnerji" kollektivinin ilin əvvəlindən başlayaraq fevral, mart və aprel aylarında ölkənin nəhəng enerji obyektlərində 20 mindən artıq ağac əkib.

Növbəti ağacəkmə aksiyası isə dünən Mingəçevirdə baş tutub. Belə ki, "Yaşıl Dünya naminə həmrəylik ili" və Ulu Öndər

Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsinin 55 illiyi ilə bağlı aksiyamız Mingəçevirdə keçirilməsinin xüsusi mənası var idi. Əvvəla ona görə ki, ağacəkmə aksiyasının keçirildiyi Mingəçevirdəki "Azərbaycan" İstilik-Elektrik Stansiyasının tikintisində məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə ötən əsrin 70-ci illərində başlanılıb. Digər tərəfdən hazırda "Azərbaycan" İstilik-Elektrik Stansiyasının ərazisində 1880 MVt gücündə yeni elektrik stansiyası tikilir ki, bu, müstəqillik dövründə tikilən ən böyük elektrik stansiyasıdır. Ağacəkmə aksiyası da məhz yeni tikilən elektrik stansiyasının həyətində keçirilib.

Qeyd edək ki, yüksək enerji effektivliyi ilə seçilən yeni elektrik stansiyası ölkədə yaradılan bərpəolunan enerji mənbələrinin enerjisistemə inteqrasiyasının əks təsirlərinin balanslaşdırılması, enerji istehsalında təbii qaza qənaət edilməsi, iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı baş verən kataklizmlərin qarşısının alınması, ətraf mühitin qorunması baxımından xüsusi önəm daşıyır.

Onu da nəzərə çatdırmaq ki, BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının əsas müddəalarından biri məhz enerjinin effektivliyidir və yeni tikilən stansiya da bu xüsusda olduqca əhəmiyyətlidir.

"Azərbaycan"

Paris problemlər bataqlığında

Yay Olimpiya Oyunlarına 10 gün qalsa da, Fransada gərgin vəziyyət davam edir

32 ildən sonra Fransa yenidən Olimpiyada evsahibliyi edir. Yarışların başlamasına 10 gün qalıb. Lakin gözlənilən turist axını özünə, şəhərin mərkəzindəki dükənlər və işə obyektləri ziyarətçi azlığı səbəbindən bağlanıb.

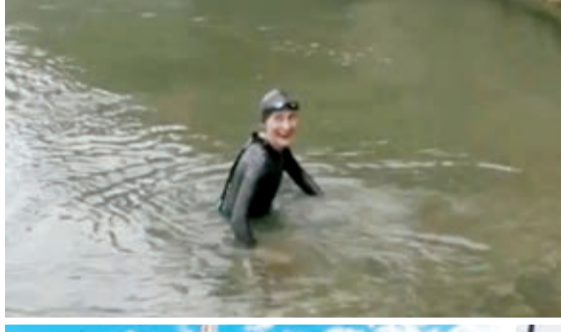
Parisin Yay Olimpiya Oyunlarına hazır olmaması artıq təşkilatçılarda panik vəziyyət yaradıb. Yarışların başlamasına qısa vaxt qalıb, lakin hər gün bəzi startların baş tutacağına şübhələr artıb. Şəhər sülhü əsl mənasında problemlər bataqlığında: kütləvi etirazlardan tutmuş, antisənitar vəziyyətə qədər hər şey qeyri-normallığı ilə diqqət çəkir.

Parisin nəqliyyat-logistika sistemində də problemlər yətidir və qısa zaman kəsiyində həll edilməsi mümkün deyil.

İndiki halda mütəxəssisləri ilk növbədə üzgüçülük yarışlarının planlaşdırıldığı Senadaki suyun vəziyyəti narahat edir. Çünki açılış mərasimi bu məşhur çayda olmalıdır. Çirklilik üçün idmançılar davadərman almağa məcburdurlar.

Belə ki, Parisin kanalizasiya sularının axıdıldığı Sena çayı təhlükəli bakteriyalarla doludur. Təhlillər göstərir ki, çayda olan bakteriyaların sayı icazə verilən standartlardan iki-üç dəfə çoxdur.

3 ay öncə Fransa prezidenti Emmanuel Makron ictimaiy-

yətli sakitləşdirmək istəyib və hətta parisilərin özlərinin də məlum səbəblərdən əsrin əvvəllərindən bəri girmədikləri çayda üzümə söz verib. Lakin indiyədək vədəinə əməl etməyib və bu missiyani idman naziri Ameli Udea-Kasteranın üzünə qoyub. Məcburiyyət qarşısında qalan nazir dalğıc geyimində Sena çayına daxil olub. Məlumatla görə, Udea-Kastera yerli paralımpyaçı Ankinan ilə birlikdə çayın yarışların keçiriləcəyi yerində qısa müddət ərzində üzüb.

Bidirilir ki, nazir kameralar qarşısında Sena çayının bulanmış suyunu girərək, III Aleksandr körpüsü və Əlillər körpüsü arasındakı qısa məsafəni qət edib. Sudan çıxdıqdan sonra o, jurnalistlərə bildirdi: "Biz dedik ki, Olimpiyada hazır olacağıq və biz hazırıq. Bu heyrətamizdir, vəd yerinə yetirilib!". Nazir əlavə edib ki, bu yolla o, son dörd ildə Sena çayının təmizliyində dövlət xidmətlərinin işinin nəticələrini nümayiş etdirmək istəyib.

Bir çox nəşrlər isə qeyd edib ki, Ameli Udea-Kastera bulanmış və çirklilikdən qorunmaq üçün dalğıc geyimində istifadə edib.

Makronu isə indiki vəziyyətdə müəyyən mənada başa düşmək olar. Bütün daxili və xarici cəhətlərdə ağır məğlubiyyətlərə uğrayan, liderlik etdiyi ölkədə nazirlər kabineti formalaşdırmaqda aciz olan, bir sözlə, başını itirən prezidentin çayda çimməklə bağlı xalqa verdiyi vəd yada düşür...

Qeyd edək ki, Sena çayı sahili boyunca və Trokadero meydanında baş tutacaq açılış mərasimində potensial təhlükələrin yüksək riski fonunda

tamaşaçıların sayının 600 mindən 326 minə endirilməsi qərara alınıb. Olimpiadaların keçirildiyi ərazilərdə və Paris sahillərində yaxınlığında hərəkət etmək üçün oyunlarda xüsusi QR kodları tətbiq ediləcək.

Bu arada, Fransa hökumətləri ittifaqları da idman festivallına münasibətdən kənarda qalmayıblar.

Ölkənin ən böyük təşkilatı olan Ümumi Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası Olimpiada zamanı hökumət, yerli idarəetmə orqanları və səhiyyə işçilərini əhatə edəcək tətilin keçiriləcəyi barədə xəbərdarlıq edib.

Xatırladaq ki, Parisdə Olimpiya Oyunları iyulun 26-dan avqustun 11-dək keçiriləcəkdir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq -93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq -46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq -15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Aşura cəhalət ayini yox, kamillik nümunəsi olmalıdır

Dini mərasimdə qanvermə təşəbbüsü cəmiyyətdə geniş dəstək qazanır

Bu gün hicri təqvimin ilk ayı olan Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura günüdür.

Əsrlər boyu Azərbaycan xalqının yaddaşında işıqlı Məhərrəm ayının bu günü hər zaman ölkəmizdə qeyd edilmişdir. Xalqımızın müqəddəs saydığı insanların şəhadət günü yalnız kədər, hüzn deyil, əslində qəhrəmanlıq, fədakarlıq salnaməsi kimi dəyərləndirilir. Kərbəla şəhidləri islamın "yaxşılığa dəvət və pisləkdən çəkilmə" məfkürəsini bütün ümmət üçün örnəyə çevirərək, din, Vətən, torpaq, ailə şərafi və müqəddəs amallar uğrunda şəhadətini müqəddəs əxlaq nümunəsini yaratmışlar.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Təzəbir məscidində Aşura mərasimindəki tarixi çıxışında demişdir: "Biz bundan sonra da haqq-ədalət, torpaq, Vətən yolunda şəhid olmuş Həzrət İmam Hüseyin və onun bütün silahdaşlarının qəhrəmanlığını, şəhidliyini heç vaxt unutmayacağıq".

Şükürlər olsun ki, Müzəfər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, ordumuzun hünəri ilə bu gün Azərbaycan bayrağı azad Qarabağda - Şuşada, Xankəndidə dalğalır, məscidlərin minarələrindən azan səsləri ucalır, müqəddəs məbədlərimiz əsərdən qurtulub. Builki Məhərrəm ayında Zəfər ab-həvasının davamı, Qarabağ məscidlərinin bərpası, minarələrindən ucalan azan səsləri Azərbaycan müsəlmanlarının qəlbinə fəxrətlə doldurur.

Amma təəssüflər olsun ki, bəzən Aşura günü ilə bağlı mərasim kontekstindən çıxarıb fərqli, zərərli ayinlər keçirirlər. Buna görə də aidiyyəti dövlət qurumları, qeyri-hökumət təşkilat-

ları tərəfindən buna qarşı daim məarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilir. Müraciətlərdə bildirilir ki, məhərrəmlik mərasimləri zamanı müxtəlif alətlərlə bədənə xəsarət yetirmək, qan çıxarmaq, qarşığadək soyunaraq sinə vurmaq və s. dinimizə görə qəbul edilməyən, təziyə mərasimlərinin milli-mənəvi dəyərlərimizə xələf gətirən şüarların səsləndirilməsinə, dövlət simvollarına uyğun olmayan atributların istifadəsinə, ictimai əsasların pozulmasına Azərbaycan qanunlarına əsasən icazə verilmir.

Bütün müraciətlərdə vətəndaşlar Aşurada zərərli ayinlərdən çəkinməyə, Azərbaycanın müstəqillik illərində əhəmiyyətli hal almış qanvermə aksiyalarında iştiraka çağırılırlar.

Daxili İşlər Nazirliyi və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin vətəndaşlara birgə müraciətində də bildirilir ki, "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanuna əsasən dini mərasimlər yalnız məscid və ziyarətgahların ərazisində keçirilməlidir. Bütün mərasimlər zamanı, o cümlədən iyulun 7-dən başlayan Məhərrəm ayında dini ibadət yerlərində təhlükəsizliyin təmin edilməsi və yollarında nəqliyyatın hərəkətinin tənzimlənməsi üçün müvafiq tədbirlər görülüb.

Bəzi hallarda isə valideynlərin azyaşlıları dini ayinlərin icra olunduğu məkanlara aparılması halları müşahidə olunur. Valideynlərdən xahiş edilir ki, kütləvi mərasimlərin keçirildiyi yerlərdə, o cümlədən təziyə məclislərində uşaqların iştirakının onların təhlükəsizliyi və sağlamlığı baxımından məqsəduyğun olmadığını nəzərə alsınlar, habelə qanunvericiliklə icazə verilməyən hallara yol verilməsinə diqqətli yanaşsınlar.

Amma təəssüflər olsun ki, məarifləndirmə işinə baxmayaraq, bu mərasimlərdə bəzən azyaşlıların psixologiyasına mənfi təsir edəcək hadisələr yaşanır. Bu baxımdan da, mərasimlərdə azyaşlıların iştirakı onların təhlükəsizliyi və sağlamlığı baxımından məqsəduyğun deyil. Eyni zamanda isti havada uşaqların kütləvi tədbirlərdə aparılması təhlükəlidir. Bir tərəfdən isti, digər tərəfdən məscidlərdə yaşanan izdiham, sıxlıq onların səhhətinə olduqca mənfi təsir göstərir.

Düzdür, azyaşlıların Aşura mərasimlərinə aparılmasına qanunla müdaxilə edilmir. Ancaq mütəxəssislərin fikrincə, valideynlər özləri bunu nəzərə almalıdırlar ki, azyaşlıların gözü önündə bədənə qan çı-

xarılması və digər hərəkətlər birmənalı şəkildə yol verilməzdir. Uşaqların Aşura mərasimində gətirilməsi onların psixoloji sarsıntı keçirməsinə səbəb ola bilər.

Aidiyyəti qurumların çağırışlarından da gördüyü kimi, bu il də respublika ərazisində Aşura mərasimləri qanvermə aksiyası ilə əvəzlənəcək. Aksiyaya zamanı tədarük olunan qan və qandan hazırlanan preparatlardan isə həmfiliya və talassemiya, homçinin qana ehtiyacı olan digər xəstələrin müalicəsində istifadə olunacaq.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, Azərbaycanda ötən il Aşura ilə əlaqədar 16 ünvanda keçirilən qanvermə aksiyasının əhatə dairəsi bu il genişləndiriləcək 35-ə çatdırılıb. Bu nəticə təşəbbüsün davamı olaraq iyulun 16-da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyindəki Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda qanvermə aksiyası keçiriləcək. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı, Gənclər Fondu, Milli QHT Forumu, Azərbaycan Kəndli Təşkilatları İttifaqının dəstəyi ilə Aşura günündə keçiriləcək aksiyaya könüllü şəxslər, deputatlar, ziyalılar və ictimaiyyət nümayəndələri qatılacaq.

Sevindirici haldır ki, islam dünyası üçün nümunə olan aksiyaya ildən-ildə maraq artır. Aşura qan donoru təşəbbüsü cəmiyyətdə geniş dəstək qazanır. Qan vermək sağlamlığımızıza faydalı olmaqla yanaşı, həmfiliyalı və talassemiyalı xəstələr, həmçinin qana ehtiyacı olan insanların həyatını xilas edir.

R.BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"AZƏRBAYCAN" qəzetinin reklam xidməti

AAAF Park MTK ilə İlham Oktay qızı Ocaqçuliyeva arasında 2009-cu ildə bağlanmış Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, M.Hüseynzadə küçəsi, ev 2, 52 nömrəli mənzilə dair müqavilə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun kollektiv Nəsimi rayon prokurorunun böyük köməkçisi Yaqub Məmmədova anası

RAHİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Amil Novruzov Nəsimi rayon prokurorunun böyük köməkçisi Yaqub Məmmədova anası

RAHİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi
	434-63-30, 539-72-39	- 539-63-82, 432-37-68
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai siyasət şöbəsi
	539-44-91,	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fototillüstrasiya şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	- 538-84-73,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Kompüter mərkəzi
		- 538-20-87,
		Mühəssisatlıq
		- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə
contact@azerbajjan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbajjan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3343
Sifariş 1566

Qiyməti 60 qəpik